

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 3.— Zł. Drobnie za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok III.

Nr. 29.

Kraków, środa 5 lutego 1941 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję reklamy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł., w odnośnym do domu 5 Zł. Na prowincji dopłata porta. Konto czekowe: Warszawa 658.

Protest sowiecki w Londynie

(=) Nowy Jork, 4 lutego. Według doniesień amerykańskich agencji prasowych z Londynu, w stolicy Wielkiej Brytanii podana została wiadomość, że ambasador sowiecki Majski wręczył wczoraj podsekretarzowi stanu w Foreign Office Buttlerowi protest swojego rządu z powodu zatrzymania okrętu „Cryantico” koło wysp falklandzkich.

Dalej ambasador zaprotestował przeciwko konfiskacji części ładunku, składającej się ze skór surowych i wyprawionych, oraz wełny. Wymieniony statek odbywał podróż z Buenos Aires do Władywestoku.

Ambasador Majski omówił również tę samą kwestię z ministrem blokady Daltonem.

Jak dalej słychać, minister spraw zagranicznych nie był w możności udzielenia odpowiedzi ambasadorowi sowieckiemu na oficjalny protest rządu sowieckiego. W toku rozmowy, która nie trwała nawet 15 minut, Eden oświadczył jedynie, że poleci zbadać ten incydent.

Według informacji z kół gospodarczych, powyższy krok rządu angielskiego masta-

nowić wstęp do dalszej akcji angielskiej przeciwko importowi rosyjskiemu, przy czym sądzą tam, że Anglia, bez względu na dalsze zaostreżenie stosunków angielsko-rosyjskich, będzie kontynuowała swój plan, polegający na silniejszym, niż dotychczas, mieszaniu się w sprawy sowieckiego handlu zagranicznego.

O nową sowiecko-japońską konwencję rybacką.

(=) Moskwa, 4 lutego. Na podstawie sowiecko-japońskiego układu z dnia 20 stycznia 1941 r., dotyczącego uregulowania zagadnień rybackich, została powołana do życia, przewidziana tą umową, komisja, mająca na celu opracowanie tekstu nowej konwencji rybackiej.

W skład komisji weszli: zastępca komisarza ludowego spraw zagranicznych Łosowski i kierownik oddziału wschodnioazjatyckiego w komisariacie ludowym spraw zagranicznych Zarapkin, ze strony sowieckiej, tudzież poseł w ambasadzie ja-

pońskiej w Moskwie, Nishi i radca ambasady Mijakara, ze strony japońskiej.

Prace mieszanej komisji sowiecko-japońskiej dla opracowania nowej konwencji rybackiej odbywać się będą w Moskwie.

Generalny komisarz bezpieczeństwa państwa.

(=) Moskwa, 4 lutego. Prezydium Najwyższej Rady Sowieтів nadało sowieckiemu komisarzowi ludowemu dla spraw wewnętrznych, Lawrentiewowi Pawłowiczowi Berija, tytuł „generalnego komisarza bezpieczeństwa państwa”.

W ten sposób komisarz ludowy dla spraw wewnętrznych otrzymał najwyższy stopień służbowy, jaki kiedykolwiek piastował któryś z jego poprzedników. Berija, będący z pochodzenia Gruzinem, został powołany na to stanowisko 17 grudnia 1938 jako następcę Jeżowa. Uchodzi on za specjalnego meza zaufania swojego rodaka Stalina, a jako członek Politbiura, piastuje jedno z najwyższych stanowisk partyjnych w Związku Sowiećów.

Japońskie bombowce niszczą lotniska chińskie.

(=) Szanghaj, 4 lutego. Doniesienia japońskie z Hankau stwierdzają w sobotę, że japońskie bombowce nurkowe atakowały przez dwie godziny szereg lotnisk chińskich w Nancheng w południowo-zachodniej części Chin.

Według tych samych doniesień samoloty japońskiej marynarki wojennej miały zaatakować główną kwatery trzeciej chińskiej strefy wojennej w prowincji Kwanst. W czasie tych ataków miał wylecieć w powietrze magazyn amunicji.

Ambasador Kurusu złożył kancl. Hitlerowi wizytę pożegnalną.

(8) Berlin, 4 lutego. W poniedziałek w południe przyjął kanclerz Hitler w salach gmachu kanclerskiego, w obecności ministra spraw zagranicznych Rzeszy von Ribbentropa — ambasadora cesarza Japonii Kurusu, który złożył mu wizytę pożegnalną w związku z opuszczeniem swej placówki w Berlinie.

Jednomysłność w parlamencie japońskim.

Tokio, 4 lutego. Na odbytem w ub. niedzielę plenarnym posiedzeniu Izba reprezentantów uchwaliła jednomyślnie zwyczajny prelimitar budżetowy na rok gospodarczy 1941/2, opiewający na sumę 6.860 milionów jen. Równocześnie przez aklamację uchwalono prelimitar wydatków nadzwyczajnych na rok 1940/1.

Minister skarbu Kawada stwierdził przy tej okazji, że jest to pierwszy wypadek jednomyślnego uchwalenia budżetu zwyczajnego, jaki miał miejsce w parlamencie japońskim. Fakt ten świadczy o tem, że członkowie parlamentu zdają sobie jasno sprawę z powagi sytuacji, w jakiej w obecnej chwili znajduje się cesarstwo.

Bułgaria podkreśla swą łączność z nową Europą.

(=) Sofja, 4 lutego. Tygodnik „Bulgarja jutrzejsza” roztrząsa zagadnienia przyszłej Europy i w swych uwagach oświadcza, że wszelkie nadzieje i sympatie Bułgarii są — rzecz prosta — po stronie tych, którzy chwycili za broń z dyktatu paryskiego.

Powrót Dobrudży na łono macierzy świadczy o tem, że stanowisko Bułgarii jest słuszne. Naród bułgarski musi uczynić wszystko, aby stać się godnym członkiem i częścią wspólnoty narodowej.

Ciekawa atmosfera dookoła Willkiego.

(=) Nowy Jork, 4 lutego. „New York Sun Sunday Pictorial” protestuje w niedzielę w korespondencji z Londynu przeciwko atmosferze Hollywoodu, jaka otacza wizytę W. Willkie w Anglii.

Dziennik porównuje wizytę specjalnego wysłannika Roosevelta z podróżyami gwiazd filmowych Roberta Taylora i Charlie Chaplina do Anglii. Willkie jest nieustannie otoczony rojem przewodników, informatörów, kurjerów i managerów wszelkiego rodzaju, co bynajmniej nie przyczynia się do stworzenia warunków potrzebnych do studjowania tamtejszej opinii publicznej.

Zginęły w angielskiej służbie.

Belgrad, 4 lutego. Największa stocznia jugosłowiańska „Jugoslawiański Lloyd” w Splicie skreśliła z listy swoich okrętów dwie jednostki, a mianowicie okręt frachtowy „Ivo Rieic” o pojemności 3723 ton, jak również drugi okręt frachtowy „Izglel” o pojemności 4338 ton, które zapewne zaginęły. Oba okręty pozostawały w służbie angielskiej.

Krwawe rozruchy w Waziristanie.

Kabul, 4 lutego. W kilku miejscowościach Waziristanu, leżącego w północno-zachodnim pogórzu indyjskim miały miejsce krwawe rozruchy, jakie rozgorzały między powstańcami szczepów wazirskich a wojskami angielskimi.

Wojska angielskie przybyły tam przed około rokiem celem ostatecznego stłumienia ruchu powstańczego w Waziristanie i pozostały na miejscu do chwili obecnej. W potyczkach tych padło po obydwu stronach wielu zabitych, a rannych jest znaczna ilość.

Nowa partja francuska.

Berno, 4 lutego. Donoszą z Vichy, że wkrótce ma powstać nowa partja francuska pod nazwą „Rassemblement National”, której zadaniem będzie zjednoczenie wszystkich sił narodu.

Biskup z Tournai napomina.

Bruksela, 4 lutego. Wobec tego, że podczas kazań niedzielnych w diecezji biskupa z Tournai wydarzyły się ostatnio pewne niepokoje na tle tychże kazań, zwrócił się biskup do podwładnych sobie duchownych, zwracając im uwagę na to, że powinni w kazaniach unikać wszelkich momentów, dotyczących spraw świeckich, a ograniczyć się jedynie do omawiania zagadnień religijnych i moralnych. Zwraca on również uwagę na to, aby księża nie uarazili na szwank swobodę wypowiedziania się przez nieodpowiedzialne postępy poszczególnych jednostek.

Przywrócenie nauki religji w szkołach francuskich.

(=) Zurych, 4 lutego. Francuski dziennik urzędowy opublikował ustawę przywracającą naukę religji we wszystkich szkołach francuskich.

Nauka ta nie będzie obowiązkowa, lecz fakultatywna i ma obejmować jedną godzinę w tygodniu. W ten sposób zakończony został 40-letni spór pomiędzy kościołem i państwem we Francji. Ustawa z r. 1886 zezwalała bowiem na naukę religji — „jednak tylko poza murami szkolnymi”.

Oficjalny komentarz do nowej ustawy stwierdza, że dotychczasowy system nie dał się pogodzić z celami nauki szkolnej. Jak w każdym innym przedmiocie szkolnym, tak samo i przy nauce religji niezbędna jest metoda i systematyka, wobec czego okazało się koniecznym wprowadzenie nauki religji do planu nauczania w szkołach.

Rokowania gospodarcze niemiecko-szwedzkie.

(8) Berlin, 4 lutego. W dniu 1 lutego zakończono rozmowy gospodarcze, toczące się między komisjami rządowymi niemiecką i szwedzką.

W toku tych rozmów uzgodniono bieżące zagadnienia z dziedziny niemiecko-szwedzkiej wymiany towarowej pomiędzy Szwecją a okupowanymi obszarami Belgji i Holandji.

Evakuacja Anglii południowej?

(=) Sztokholm, 4 lutego. Rząd londyński musi się zająć ewakuacją południowo-wschodniego trójkąta Anglii aż do linii Gravesend-Mastbourne. Przyczyną projektu jest ostrzeliwanie tych obszarów przez dalekonośną artylerię niemiecką, z drugiej strony Kanalu La Manche.

Pociągi tej nadbrzeżnej artylerji donoszą przeciętnie do 30 km w głąb kraju i dola- tują nawet do północnej części hrabstwa Kentu.

Amerykański dziennikarz na temat sytuacji w Niemczech.

Nowy Jork, 4 lutego. Dziennik „Life” rozpoczął druk serii artykułów przedstawiciela Towarzystwa „Columbia Broadcasting System” na temat sytuacji w Niemczech.

Już z pierwszego artykułu wynika, iż Berlin stosunkowo bardzo mało ucierpiał wskutek ataków lotniczych. Obeokrajowiec może całeni godzinami przechodzić przez dzielnice handlowe i mieszkalne Berlina, nie natrafiając na uszkodzone budynki i miejsca. Zarówno dworzec poczdamski, jak i anhalcki nie uległy uszkodzeniu bombami lotniczymi. Przyczyna nikłych szkód leży w tem, że Anglicy rzucili nieznaczną

ilość bomb lżejszego kalibru.

Następnie korespondent pisze o nieznacznych uszkodzeniach w zakładach Kruppa, zaś co do stoczni okrętowej w Hamburgu twierdzi, że wprawdzie była ona celem angielskich ataków lotniczych, jednakże produkcja nie została zbytnio zahamowana. Samo miasto Hamburg było w jesieni ubiegłego roku prawie że nieknie- te. Zasadniczą przyczyną tego, że powstałe tam szkody były mniej znaczące leży w tem, że Anglicy rzucili tylko nieznaczną ilość bomb i to lżejszych kalibrów. Autor wkońcu stwierdza, że samopoczucie narodu niemieckiego jest zupełnie dobre.

Niebezpieczeństwo powodzi na Węgrzech.

Budapeszt, 4 lutego. Stan wody na Dunaju w Budapeszcie przybiera, skutkiem zatorów lodowych i cofania się wód, coraz bardziej niebezpieczne rozmiary.

Poziom wody podniósł się w poniedziałek do 6.92 m. Od soboty woda podniosła się o 1.35 m. Przy stanie 7 m ponad stan normalny, ustawa przewiduje otwarcie komisji dla niebezpieczeństwa powodzi.

Budapeszteńska straż pożarna znajduje się w pogotowiu alarmowym. W między-

czasie zawieszano do pomocy wojska pionierskie. W Budafok poniżej Budapesztu musiano opróżnić cały szereg domów nad brzegiem.

Powódź została spowodowana nastaniem mrozów po odwilży, skutkiem czego lody, które już rozszły, na kilku miejscach utworzyły olbrzymie zatory. Sytuacja została skomplikowana przez potężny opad śnie- żny, tak, że niebezpieczeństwo powodzi na wypadek odwilży jest bardzo poważne.

Konsystorz papieski odbędzie się po wojnie.

(=) Lyon, 4 lutego. „Paris Soir” donosi, że papież zamierza zwołać konsystorz, który miałby się zebrać zaraz po zakończeniu wojny.

Oświadczył on, że na kongregacji konsystorza na 25 głosujących 19 opowiedziało się za jego zwołaniem. Tematem obrad konsystorza mają być kwestje, związane z nominacją kardynałów, patriarchów i biskupów.

Wśród kwestyj, jakie mają być tematem obrad konsystorza będą omawiane sprawy stosunku kościoła do uowych państw, wychowania młodzieży i odrodzenia życia rodzinnego. Ostatni konsystorz został przerwany w r. 1870 z chwilą wybuchu wojny między Francją i Niemcami i nigdy nie zo-

stał ponownie zwołany. Przyszły konsystorz ma się odbyć w Watykanie.

Opleka duszpasterska nad jeńcami wojennymi w Niemczech.

(8) Wiedeń, 4 lutego. Wychodzący w Lin- cu organ diecezjalny w numerze ze stycznia 1941 r. zamieszcza sprawozdanie na temat opieki duszpasterskiej nad cudzoziemskimi robotnikami i jeńcami wojennymi w Niemczech.

Sprawozdanie podkreśla w szczególności fakt, iż władze niemieckie postarały się o dostarczenie tym osobom książeczek do nabożeństwa w ich językach ojczystych. Zaprojektowane przez władze książeczki do nabożeństwa dla jeńców wojennych są drukowane w językach angielskim, polskim i francuskim i rozdzielane są w obozach.

90-lecie łodzi podwodnej

Kraków, w lutym.

Zdawałoby się, że łódź podwodna jest wynalazkiem XX wieku i że Wells, pisząc swą fantastyczną powieść o statku podmorskim, kierował się wyłącznie fantazją. A jednak jest inaczej. W dniu bowiem 1 lutego minie 90 lat od chwili, kiedy odbyła się pierwsza poważniejsza próba z łodzią podwodną.

Próby tej dokonał w dn. 1 lutego 1851 bawarski inżynier Wilhelm Bauer, pełniący służbę w wojsku szlachecko-holsztyńskim. W r. 1849 zaprojektował on pierwszą 16dż podwodną, a w dwa lata później zdołał przeprowadzić pierwszą praktyczną próbę w porcie kilieńskim. Zasługę Bauera nie zmniejsza fakt, że próba ta skończyła się niepowodzeniem.

Były jednak i dawniejsze próby.

Już w latach 1624 i 1774 podejmowali dwaj Angliści, a w r. 1777 jeden Amerykanin, krótkie jazdy łodziami podwodnymi. Dalszy sukces zapisał na swoje konto w r. 1801 Fulton w Breście, kiedy udało mu się wraz z czterema towarzyszami przebywać cztery godziny pod wodą.

Wszystkie te łodzie miały wspólne cechy, a mianowicie: zapas skompresowanego powietrza, poruszanie przy pomocy śruby horyzontalnej, uruchamianie siłami ludzkimi, zatapianie łodzi przy pomocy balastu wody, a powrót na powierzchnię przez śrubę prostopadłą. Na specjalny podziw zasługuje odwaga ludzi, którzy przy użyciu bardzo prymitywnych środków nie wahał się zaryzykować swoje życie, aby tylko urzeczywistnić wielki plan.

Łódź podwodna Bauera była podobnie zbudowana, jak łódź Fultona. Posiadała ona 8 m długości, a 2 m szerokości, a napęd jej stanowiło koło, poruszane rekoma ludzkimi, uruchamiające śrubę. Planem Bauera było przedostanie się przy pomocy tej łodzi niespostrzeżenie do okrętu nieprzyjacielskiego i zniszczenie przez podpalenie.

W dn. 1 lutego 1851 odbyła się więc pierwsza, poważniejsza próba Bauera w porcie kilieńskim.

Łódź została zaholowana na środek portu, gdzie zamknięto lukę wchodową. Skutkiem bardzo prymitywnych urządzeń, łódź zanurzyła się przypadkowo zbyt głęboko. Naciśnięcie wody było zbyt silne i nity nie mogły wytrzymać tego nacisku. W rezultacie woda wdarła się do łodzi i wydestynowała jej na powierzchnię okazało się niemożliwym. Dopiero, gdy woda ścięła w dużym stopniu powietrze, znajdujące się w łodzi, możliwe było otwarcie luki wyjściowej. Zdołano więc uratować trzech odważnych członków załogi.

Zatopiona łódź leżała przez 36 lat w wodzie, w porcie kilieńskim, aż dopiero w r. 1887 podniesiono ją. Została ona umieszczona w ogrodzie akademii marynarki, a wreszcie przeniesiono ją do muzeum wiedzy morskiej w Berlinie, gdzie zajęła należne jej zaszczytne miejsce.

Nieudana pierwsza próba

nie zniechęciła bynajmniej Bauera.

Zbudował on niebawem drugą łódź, dwa razy większą od poprzedniej. Łódź ta stanowiła już duży postęp i mogła odbywać dłuższe nawet podróże na wodach Bałtyku. Nie należy się dziwić, że pomyślnie Bauera spotykał się w pewnych kołach z powątpiewaniem i kpinkami. Droga, wybrana przez niego, była jednak słuszną.

Raz zrobiony wyłom w zapatrywaniach doprowadził do

wspaniałego rozkwitu łodzi podwodnych.

Prace nad udoskonaleniem tej niebezpiecznej broni prowadzone były niemal we wszystkich mocarstwach światowych, a w wojnie światowej niemieckie łodzie podwodne stanowiły główne niebezpieczeństwo

dla okrętów koalicyjnych, niebezpieczeństwo, z którym właściwie do końca nie umiano sobie poradzić.

Jest rzeczą zrozumiałą, że w czasie obecnej wojny łodzie podwodne również nie straciły na znaczeniu. Wręcz przeciwnie — znaczenie ich wzrosło do olbrzymiej skali. W trakcie doświadczeń wojennych okazało

się, że małe zwinne łodzie podwodne są o wiele niebezpieczniejsze od wielkich okrętów liniowych i krążowników, stanowiących zbyt łatwy cel dla samolotów bojowych. Tymczasem łódź podwodna jest niemal w zupełności chroniona przed atakami z powietrza i na tem polega jej główne znaczenie w dobie obecnej wojny.

Niemiecki komunikat wojenny.

Berlin, 4 lutego. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

Pojedyncze samoloty bojowe zaatakowały wczoraj skutecznie lotniska, urządzenia fabryczne, domy składowe i kościoły w Anglii południowo-wschodniej. Na pewnym lotnisku nieprzyjacielsko maszyny bojowe zostały zniszczone, uzyskano trafienia w jeden z hangarów.

Na południu od Southend podpalony został okręt handlowy. Dalszy okręt handlowy otrzymał kilka celnich trafień bombami na południowy wschód od Harwich.

Nieprzyjacielski stracił wczoraj trzy samoloty, z czego jeden w walce powietrznej, jeden przez artylerię lotniczą, a jeden został zmuszony do lądowania.

Włoski komunikat wojenny.

Rzym, 4 lutego. Włoski komunikat wojenny z poniedziałku brzmi następująco: Główna kwatera armji włoskiej komunikuje:

Na froncie greckim działalność wywiadowcza i obustronna działalność artyleryjska. Włoskie lotnictwo bombardowało koncentracje wojsk.

W Afryce północnej włoskie siły lotnicze bombardowały skutecznie zmotoryzowane kolumny brytyjskie.

W Afryce wschodniej trwały zacietę walki na obszarze pod Agualą i Sarentu, także i we czwartek. Włoskie lotnictwo interwenjowało nadal z wspaniałym duchem bojowym.

Nieprzyjacielskie samoloty, które nadleciały od zachodu, przeleciały nad Sardynią i rzuciły beznadziejnie bomby, jak również dwie torpedy na zaporę rzeki Tirsso. Dalsze bomby spadły na szczyre pole, nie powodując ani szkód ani ofiar. Jeden nieprzyjacielski samolot został trafiony przez artylerię przeciwlotniczą i spadł. Zalogą została wzięta do niewoli. Jeden angielski samolot typy Spitfire spadł w pobliżu Viareggio. Pilot został wzięty do niewoli.

Niezwykły czyn oficera niemieckiego.

Berlin, 4 lutego. Ostatnio doszły z Ameryki szczegóły o niezwykłym przedsięwzięciu, którego podjął się lotnik niemiecki, porucznik Franz von Werra.

Jako leniec wojenny dostał się porucznik von Werra z Anglii do Kanady, gdzie przebywał przez pewien czas, mając od samego początku zamiar wydestynować się z niewoli i powrócenia do ojczyzny.

Bohater tego niezwykle odważnego i oryginalnego epizodu jest jednym z najbardziej znanych i dzielnych lotników niemieckich, który został kilkakrotnie odznaczony.

Pierwsza próba ucieczki lotnika odbyła się jeszcze w Anglii, kiedy von Werra przedarł się przez drut kolczasty obozu koncentracyjnego, w którym się znajdował niedaleko lotniska Croydon i starał się zbiec na samolocie. Pierwsza ta próba nie udała się. Następnie, gdy porucznik dostał się do pewnego obozu w Szkocji, utworzył po raz drugi swój zamiar i zdołał przedostać się przez Szkocję i północną Anglię aż do morza Irlandzkiego. Tam miał zamiar wsiąść na statek i odplynać, został jednak powtórnie zatrzymany przez władze angielskie.

Trzecim etapem wkońcu pobytu jego w niewoli angielskiej była podróż do Kanady, podczas której jednak lotnik znowu przygotowywał ucieczkę. Wylądowawszy w jednym porcie wschodnio-kanadyjskim, stał on wraz z towarzyszami załadowany do pociągu, przy czym okazało się, że dąży on w kierunku Winnipeg. Transport odbywał się oczywiście pod nadzorem żołnierzy kanadyjskich. Obmyślając oddawna ucieczkę, skorzystał por. von Werra z chwili nieuwagi żołnierzy patrolujących i wyskoczył z pociągu. Wylądowawszy na ziemi, udał się powoli w kierunku południowym, zdając krok za krokiem do Stanów Zjednoczonych.

Na drodze spotkał w pewnej chwili jadące auto i prosił jego kierowcę w języku

francuskim, który zna bardzo dobrze, o podwiezienie go na południe. Dotarł w ten sposób do miasta Ottawa, a korzystając z usług innych uprzejmych automobilistów dojechał wkońcu do rzeki św. Wawrzyńca, która, jak wiadomo, stanowi granicę między Kanadą a Stanami Zjednoczonymi. Miał on nadzieję, że rzeka będzie zamaryneta i będzie mógł w ten sposób przedostać się na drugi brzeg. Niestety rzeka nie była zamaryneta tak, że porucznik von Werra musiał się postarać o kajak i w ten sposób starał się dopłynąć do drugiego brzoza, co zresztą było rzeczą niezwykle trudną, gdyż płynął pod nład. Po długiej podróży podczas silnego mrozu dostał się wkońcu na ziemię amerykańską, a dopiero pewien incydent uzmysłowił mu, że dotarł do celu. Za niedowzwole bowiem przekroczenie granicy Stanów Zjednoczonych został on zaareztowany przez granicznego sędziego USA, co zorientowało lotnika, że znajduje się już pod panowaniem gwiazdźistego szafararu. Następnie udał się porucznik do niemieckiego generalnego konsula w Nowym Jorku, który złożył za niego kaucję i zapewnił mu swobodę. Podczas swego pobytu w Nowym Jorku dowiedział się, że znany lotnik o odznaczeniu swym, następnie udzielił licznym amerykańskim dziennikarzom ciekawych wywiadów o swojej wędrówce i uwolnieniu.

Uszkodzony parowiec w Buenos Aires.

Buenos Aires, 4 lutego. Uzbrowiony angielski parowiec „Phidias” wpłynął w ub. poniedziałek do portu Buenos Aires. Parowiec ten jest w kilku miejscach uszkodzony, co władze angielskie tłumaczą okolicznościami, że przebył bardzo ciężką burzę, natomiast z innych źródeł donoszą, że uszkodzenia pochodzą z ostrzeliwania parowca, na które był narażony podczas podróży wzdłuż portugalskiego wybrzeża.

Nieznany samolot nad Gibraltarem.

Algeciras, 4 lutego. Nad fortecą gibraltarską zjawił się w ub. poniedziałek samolot nieznanej narodowości, który krążył na niezwyklej wysokości i następnie odleciał w stronę cieśniny gibraltarskiej.

Angielskie okręty wojenne i baterje obrony przeciwlotniczej otworzyły gwałtowny ogień. W tymże samym czasie słychać było w Algeciras silne eksplozje, pochodzące zapewne ze schronów przeciwlotniczych i z baterji nadmorskich.

W porcie gibraltarskim znajdowało się w ub. poniedziałek 20 jednostek floty wojennej, jak również cztery transportowce wojenne, a dwa samoloty angielskie przez cały dzień odbywały loty patrolujące, obawiając się nalotu nieprzyjaciela.

W kilku wierszach.

Ajencja „Havasa” — jak już doniesiono — została upaństwowiona. Nowa nazwa urzędowej ajencji telegraficznej brzmi „Office Français d'Information”. Po ustąpieniu trzech dyrektorów „Agence Havas” dyrektorom nowego biura został mianowany b. prefekt Henry Mouchet. Depesze będą się jednak narażać nazywały w naszym ciągu pod firmą „Havas”.

* * *

W Chorwacji, w Jugosławii, zarządzone urzędowa racjonizację środków żywności, jak zboża, tłuszczów, olejów jadalnych, soli, cukru i kawy, oraz nafty. Zapasy, pokrywające zapotrzebowanie dłuższe jak na 6 miesięcy, ulegają zajęciu. Niezgłoszenie zapasów zagrożone jest surowymi karami.

* * *

Na mocy rozporządzenia hiszpańskiego ministra pracy nałożono obowiązek na przedsiębiorstwa górnicze w południowej Hiszpanii, prowincji Santander i w Bilbao, jakoteż na wszystkie hiszpańskie towarzystwa kolejowe, zakłady hutnicze, fabryki cementu, tekstylne i przedsiębiorstwa budowlane, zajęte przy robotach publicznych, urządzenia konsumów dla swych robotników, w których mają być sprzedawane towary po cenach hurtowych.

* * *

W Tangerze ma być stworzona specjalna komisja, która ma przeprowadzić segregację wśród urzędników. Zarządzenie to okazało się nieodzownym, ponieważ w Tangerze zastosowanie prawa hiszpańskiego napotykało dotychczas na pewne trudności, a ponadto daje się w dalszym ciągu odczuwać wpływ osiadłych tam imigrantów.

* * *

Zmarł nagle prezes egipskiej partji liberalów i b. prezydent Mahmud Pasza. Mahmud Pasza był poprzednikiem premjera Ali Maher Pasza.

* * *

General Weygand wygłosił przez radio przemówienie do pół miliona francuskich żołnierzy afrykańskich, stojących pod jego rozkazami i zapołaował do nich, aby zawieszenie broni z Niemcami uważali na czynnik pomocniczy „narodowej rewolucji” Pétaina.

* * *

Premjer Nowej Zelandji zapowiedział utworzenie pomocniczego korpusu lotniczego, składającego się z kobiet. Będzie on miał do wypełnienia te same zadania i obowiązki, jakie ma regularny pomocniczy korpus lotniczy.

* * *

Członkowie syjamskiej delegacji na konferencję zawieszenia broni powrócili w niedzielę popołudniu samolotami do Bangkoku. Członkowie delegacji na konferencję pokojową, mającą się niebawem zebrać w Tokio, przybędą tamże drogą morską, prawdopodobnie w dniu 5 lutego br.

Filozofia kalorii

Każdemu z nas zdarzyło się w życiu, że leżąc w zimnym pokoju w łóżu nakrywał się na wszelkie sposoby kołdra, starając się stworzyć ciepło „gniazdka”, w którym by jako tako mógł wytrzymać do rana. I wtedy z tej zgola niefilozoficznej sytuacji przychodził mu napewno — o ile miał łazczy wypadki dnia codziennego z rzeczami abstrakcyjnymi — refleksje na temat ciepła w ogóle i roli jego w życiu człowieka. Tem więcej przychodziły te refleksje dzisiaj, kiedy zima znowu zawisła się na nas i drzewy nas od tygodni, dając tylko raz po raz wytchnienie w postaci chrydlowych roztopów i odwilży. W dzisiejszych, bardzo materialistycznych czasach, w chwili, kiedy każdy człowiek porazi w części ciężar wojny, choćby nawet nie był na froncie i nie był bezpośrednio wciągnięty w wir walki, myśli nasze krąży — rzecz prosta — koło spraw bardzo przyziemnych, bo bardzo dotkliwych. Właściwie dzieła się dzisiaj ludzie w obecnej chwili zimowej, na dwie kategorie: na tych, którzy mają węgiel i na tych, którzy go nie mają, przy czym kategoria pierwsza jest oczywiście znacznie mniejsza.

Nigdy nie zastanawiał się człowiek tak głęboko nad znaczeniem małej formułki fizycznej, która wkuwano mu w głowę w gi-

mnazjum, a mówiącej o kalorii, jak obecnie. Co to jest kaloria? Proszę ciepło potrzebne do ogrzania 1 cm. sześci. wody o 1 stopień Celsjusza. W czasach kiedy uczyliśmy się o tych rzeczach było zazwyczaj ciepło: nie tylko w lecie, ale też w zimie. Były proste czasy pokojowe i kwestia tych wszystkich potrzebnych do życia „drobiazgów” nie wchodziła w ogóle w grę. Byli wprawdzie tacy, którzy marzyli, ale właściwie to więcej się o nich mówiło, jak się ich widziało. Stanowili jakąś dosyć abstrakcyjną grupę ludzką, do której mało kto się zbliżał, żyjąc zwykłym egzystencjalnym życiem, chodząc za swoimi sprawami, myśląc o swoich kłopotach i przyjemnościach i nie interesując się tem, co się dzieje u innych. Już tak się zawsze składa, że gdy jest ogólnie dobrze, wtedy nie rozumie się tyen, którym jest źle. Zasada ta stara jak świat, a mimo to ogromnie zawsze nowa, gdy się ją doświadczy na własnej skórze. Właściwie jak się powielzało, w czasach pokojowych domy były ogrzane, dowoży wszelkich towarów łatwie i taniej płynęło właściwie beztrudnie. Wtedy nikt nie umiał sobie uzmysłować wartości kalorii: pozostawała ona ciałem tylko formułą fizyczną, prosta rozdziałem z książki, która się przerabiała w gimnazjum i „obrywała” za poszczególną lekcję ze stopnia.

Dzisiaj pojęcie kalorii stało się rzeczą nader aktualną, ba! zagadnieniem społecznym. Wszystkie właściwe boje świata, wszystkie walki, począwszy od Xerksa czy Dariusza aż po rok 1939, to zapasy o kalorie, chociaż w starożytności nie umiano ich

w ten sposób określić i nie zdawano sobie sprawy z ich istnienia.

Każdy naród walczy o to, aby mieć więcej ciepła, więcej dóbr, więcej bogactw. Czasem nie walczył cały naród o to, lecz tylko niektóre jego jednostki, chcąc zdobyć ten nadmiar lub tę nadwyżkę tylko dla siebie. Walczyły o to przewszystkiem narody biedne: Wikingowie, rycerze i rabusie północy zapuszczaali się na swoich łodziach daleko w głąb krajów, docierali rzekami do głębi cudzych ziem, kolonizowali je i zakładali nowe państwa. Ślady tych wypraw znajdujemy na wschodzie, ale też i w Anglii, w Niemczech, na Sycylii i w południowych Włoszech. Pogoń za kalorią, za ciepłem, za dobrami wszelkiego rodzaju budzi w ludziach większą energję życiową, niż nasycenie temi wszystkimi dobrami, kiedy to następuje, pewna ośpałość, spowodowana przetrwaniem i przerabianiem zdobytych.

Gdy po kampaniach napoleońskich narody zmęczone wojną uroczystie wyrzekły się wszelkich zdobytych, gdyż musiały opatrzyć swoje rany, wygoić zadane im ciosy, dojsć do równowagi i wygładzić straty w ludziach, poniesione w tyłu bitew, wtedy na lat kilkadziesiąt, zresztą w cieniu skrzydeł świętego Aliansu pod batutą ówczesnej „świętej Trójcy”, tj. ks. Meternicha, cesarza Aleksandra I i ks. Maurycyego de Talleyranda jako maksyma polityki wewnętrznej i zewnętrznej zapanowała pojęcie neutralności. Ludzie z obrzydzeniem odrzucili wszelkie zmiany zasile podczas wojen napoleońskich i kiernając się maksyma, że lep-

sze są rzeczy wypróbowane, znane, niż nowe, mające być dopiero wystawione na próbę, wrócili do stanu z przed rewolucji francuskiej z dużymi oczywiście poprawkami, narzuconej przez fakty.

Wyrzuceni przez rewolucję francuską emigranci powrócili do swoich majątków, otrzymując miliard franków odszkodowania, wszyscy powypędzani przez Napoleona I książęta objeli znowu swoje trony i zapanowała era pozornej społecznej równowagi. Ludzie dążyli poprostu do tego, aby żyć spokojnie bez wstrząsów, których mieli dosyć. Każda rodzina skupiała się dookoła swego ogniska, tego odwiecznego symbolu komórki społecznej, każdy sklepikarz paryski, czy wiedeński lub londyński, myślał jedynie o tem, aby mieć dostateczne „papi” i odpowiednią ilość węgla w piwnicy i reszta go nie obchodziła.

W Europie zapanowały dwa czynniki: jeden urzędowy, pilnujący ogólnego porządku i drugi, prywatny, żeby się tak wyrazić, pilnujący własnego dobrobytu. Związka we Francji wyrabia się specjalny typ „burżuazji”, którego różne narody różnorodnie określają: Francuzi — „bonhomme Dupont”, Niemcy — „Spießkerl”, Angliści — „Mr. Plunkins”. Jest to człowiek o potężnej tuszy, o zaczerwienionej twarzy, dobrze jedzący i pijący, mający zawsze słowa pełne namaszczenia na ustach, dobry ojciec rodziny, dobry mąż, o tyle o ile, zresztą, placący regularnie podatki, bo wie, że ma z nich również pożytek, ale też ściągający bezapelacyjnie wszelkie swoje wierzytelności, a nie znający w tej dziedzinie ani lito-

Hiszpańska zima.

Madryt, 3 lutego.

(pwp) Opowiadania na temat słonecznej Hiszpanii, jakie powtarza się przy każdej sposobności po drugiej stronie Pirenejów, są prawdziwe tylko w połowie. Kto w porze styczniowej, jak obecnie, przybywa do Hiszpanii od północy, to przez wawoży pi-renejskie nadaremnie rozglądałby się za słonecznym, oblatym słońcem krajem, wysnułby w swojej fantazji na podstawie od-wiecznych tradycji, uwielbiającej Hi-szpanję „jako kraj wiecznej wiosny“, po-marańcz i róż. **Aby o tej porze znaleźć kwit-nące drzewa pomarańczowe, trzeba jechać aż w okolice Walencji, lub zapuścić się do południowej Andaluzji, a różę w okresie zi-mowym kwitną — zupełnie tak samo, jak u nas — jedynie w cieplarniach, albo w naj-bardziej na południe wysuniętych okolicach, specjalnie pielęgnowanych i chronionych od wiatru ogrodach.** Tradycja każe również wyobrazić sobie każdą hiszpańską Car-men, jako dziewczę o włosach czarnych jak węgiel. **Także i ta tradycja staje się dzisiaj szacownym zabytkiem szacownym, a to od czasu wejścia w modę trwałych ondu-lacji i tlenienia włosów.** Ale mniejsza o to. Obecnie interesuje nas jedynie zima, która, jak to musi przynajmniej być, bezstronnie każdy zdumiony cudzoziemiec — używa sobie nie-mal na całym terytorium Hiszpanii z taką samą nieposkromioną i złośliwą swobodą, jak pod naszym północnym niebem. Za-zdrościć przytem można Hiszpanom beztro-skiego humoru, który pozwala im drżącymi od mrozu ustami zapewniać każdego przybysza, iż tegoroczna zima jest wyjąt-kowo ostra i najstarsi ludzie nie pamiętają takich śniegów i mrozów.

Niekroć widzi się Hiszpanów, zdanych na podmuchy bezłitosnych wiatrów i mrozów i nie nmięających się bronić skutecznie przed nimi, tylekroć przychodzi na myśl refleksja, że to wypieranie się jakiegokol-wiek bliższego kontaktu zimą i godna za-zdrości lekkomyślność, nie pozwalająca czy-nić żadnych przygotowań na jej przyjęcie, stanowią od pokoleń zakorzeniona właści-wość tubylców hiszpańskich, która stała się jakgdyby ich drugą naturą. Cóż bo-wiem naturalniejszego, jak zaopatrzenie się we właściwym czasie w odpowiednią odzież zimową i przystosowanie swych mieszkań do mrozów i śniegów, stanowiących tak tutaj, jak i w całej Europie naturalne, zi-mowe zjawisko.

Tymczasem w Hiszpanii legenda

„o wiecznej wiosnie“ nie może umrzeć.

Hiszpanie wierzą w nią tak silnie, że uwa-żaliby poprostu za grzech przeciwko do-brym obyczajom, wybudowanie w swoich domach pieców do ogrzewania. W chatach wieśniaczych otwarte ogniska dają jeszcze trochę ciepła, natomiast po miastach, gdzie posadzki są zwyczajnie wykładane płytami kamiennymi, zima jest istotnie udręką. Co-najwyżej Hiszpan zdobywa się na „brase-ro“, rodzaj kosa z płonącym węglem drzewnym, wydzielającym raczej symboli-zację, jak faktycznie odrobinę ciepła. Kle-potliwy ten sprzęt staje się co roku przy-czyną niezliczonych ilości nieszczęśliwych wypadków zatrucia gazami drzewnymi, o-czem świadczą stale kroniki szpitali i po-gotowi ratunkowych. Wprawdzie architek-ci w wielkich miastach próbuja nieśmiało walczyć z tą tradycją i w nowoczesnych domach mieszkalnych budują wszędzie in-stalacje centralnego ogrzewania. Napoty-ka to jednak na absolutny brak zrozumie-nia właścicieli domów, którzy tego rodzaju inowację uważają za zbyteczny i kosztow-ny luksus, twierdząc — zresztą zgodnie z-faktycznym stanem rzeczy — że trochę zimna od początku listopada do końca mar-ca może każdy wytrzymać.

Ta spartańska wytrzymałość, jaka

wykazują Hiszpanie wobec zjawisk zimowych, godna jest naprawdę nagrody bogów.

Bogowie jednak jakoś zwlekają z tą nagro-dą. Dzienniki co roku w sezonie zimowym posiadają sensacyjny temat, nigdy nie za-wodzący, rozpisując się o olbrzymich opa-dach śnieżnych, dochodzących w pro-wincjach północnych do dwóch i więcej metrów wysokości, oraz o katastrofalnym spadku temperatury, dochodzącym np. w Avili do 15, a w Sorii nawet do 20 st. poni-żej zera. Na marginesie takich wiadomości donosi się równocześnie o zupełnym zata-rawianiu szos, zamrażaniu zwrótnie ko-lejowych i utknięciu pociągów w zawi-ęzaniach śnieżnych. Co roku powtarza się też sensacja odcięcia na jakiś czas całej pro-wincji od świata wskutek przerwania ko-munikacji telefonicznej i telegraficznej, oraz zawiązania dróg i torów kolejowych. Stała rubryka stanowią również wiadomo-ści o odcięciu na okres 4 tygodni poszcze-gólnych wsi, z którymi nawiązuje się do-piero kontakt przy pomocy zaprzęgu cię-gnionych przez muly. **Mieszkańcy Madry-tu czytają co roku te sensacje z drszącym emocji, spoglądając równocześnie na ter-mometr, który w każdej chwili grozi spad-kiem do 5 stopni lub 7 stopni poniżej zera.**

Przeciwko umiędzynarodowieniu rzeki La Plata.

Buenos Aires, 4 lutego. Z toczącej się o-becnie konferencji pięciu państw polu-dniowo-amerykańskich a dotyczącej zaga-dnień handlowo-gospodarczych oraz wy-korzystania rzeki La Plata, jednym z naj-ważniejszych jest projekt umiędzynarodo-wienia rzeki La Plata.

Przeciwko temu projektowi wypowie-

Przynajmniej trzeba, że tego rodzaju mrozy i opady śnieżne nawiedzają zwyczajnie tylko północną połowę Półwyspu Iberyj-skiego, niemniej faktem jest, że taka stoli-ca odczuwa zimę normalnie w bardzo o-strej postaci. Pasma wzgórz, otaczające półkolem prowincję madrycką, toną zaw-sze w głębokiej szacie śnieżnej, a drogi ko-munikacyjne, prowadzące w kierunku pół-nocnym i północno zachodnim są na dłu-ższy lub krótszy okres czasu corocznie unie-ruchamiane. W takiej sytuacji Hiszpan przyciąga mocniej pod szyję tradycyjną „hiszpańską futuro“, jak złośliwi sąsiedzi z poza Pirenejów nazywają zwyczajny szalik wełniany i oświadcza z rezygnacją o-ras niezaprzeczonym optymizmem „na Sy-berji jest jednak zimniej“.

Natura, jakby dla udowodnienia, że nie dla niej niema niemożliwego, sprawiła w ciągu obecnej zimy pewne rozczarowanie nie tylko Hiszpanom. Oto według wia-do-mości prasowych najzimniejszy punkt na świecie, mianowicie Krasnojarsk na Sybe-rii kapie się obecnie w wodzie, gdyż tem-peratura wynosi tam 6 stopni powyżej ze-ra, przyczem padają deszcze. W tym roku więc Hiszpanie czytający gazety straciliby swój tradycyjnie powtarzany argument, mający ich umacniać w przetrwaniu nie-przyjemnej pory roku.

Demonstracja antywojenna w Waszyngtonie.

(=) Waszyngton, 4 lutego. Podczas one-gdajszej mowy ministra marynarki amery-kańskiej Knoxa przed komisją spraw za-granicznych senatu, zebrało się przed bu-dynkiem Kapitolu wiele setek osób demon-strujących przeciw wojnie.

Ze stopni gmachu senatu poseł partii ro-botniczej Mare Antonio wygłosił do de-monstrantów przemówienie, w którym w bardzo ostrej formie zwrócił się przeciw u-stawie udzielenia pomocy Anglii.

Inauguracja uroczystości ku czci Verdi'ego w Monachjum.

(=) Monachjum, 4 lutego. Na pamiątkę 40 rocznicy śmierci Giuseppe Verdi'ego, wielkiego muzyka włoskiego obchodzić bę-dzie stolica sztuki niemieckiej szereg uro-czystości, związanych z wykonaniem naj-cenniejszych dzieł Verdi'ego.

Uroczystości te odbędą się w czasie od 2 do 7 lutego pod znakiem nierozdzielnych więzów przyjaźni niemiecko-włoskiej. Na inaugurację tygodnia Verdi'ego wystawio-no w ubiegłą niedzielę premierę lirycznej komedii p. t. „Falstaff“, w nowym przekła-dzie niemieckim. Premiera „Falstaffa“ by-ła niezwykle wydarzeniem artystycznym.

Słynny malarz francuski Delacroix, ma-luje wtedy swoje słynne „Barykady“, w których na stosie gruzów, poprzewraca-nych beczek, plotów i wszelkiego rodzaju rumowiska zebranego na ulicy zjawia się jak duch kobiecie, trzymająca w ręku trój-kolorowy sztandar rewolty z czapka frigijską na głowie, przypominającą epokę Ja-kobinów.

Takie dalekie perspektywy ukazują się naszym oczom, gdy dobrze przyjrzymy się kostce węgla i pomyślimy nad tem, jakie siły są w niej zawarte.

Ważne to zagadnienie jak podzielić do-bra doczesne między ludzi i jaką drogą je dzielić, stanowiło we wszystkich religiach i filozofjach świata, jeżeli nie ich punkt wyjścia, to w każdym razie jeden z punk-tów programu. Chrześcijaństwo opierało ten podział na dobroci i dobrowoliem wy-rzeczeniu się: „Łaknącego napoje, głodnego nakarmić, nagiego przyodziać“. A potem nakazuje biednym, aby nie zazdrościli bo-gatym, bogatym zaś, aby dzielili się nad-miarem bogactwa z biednymi.

Handel Bułgarii z Rosją.

Budapeszt, 4 lutego. Według najnow-szych zestawień statystycznych wyniósł w roku 1940 handel Bułgarii z Rosją kwę-tę 430 milionów lewów, import zaś z Rosji 270 milionów lewów.

Jak się okazuje wymiana handlowa mię-dzy obu państwami nie dosięgała przewi-żanej granicy 920 milionów lewów, cho-ciaż wzmogła się w porównaniu z poprzę-dniemi latami, m. in. eksportowała Buł-garia za 150 milionów lewów tytoniu i 70 milionów niegarbowanych skór.

Ratyfikowanie układu handlowego słowacko-rosyjskiego.

Wiedeń, 4 lutego. Parlament słowacki ra-tyfikował w ub. wtorek umowę handlową słowacko-rosyjską z 6 listopada ub. roku dotyczącą handlu i żeglugi rzecznej.

Układ ten zawarto na dwa lata, przy-czem można go przedłużać automatycznie przy 6-miesięcznym terminie wypowiedzie-nia. W związku z zawartym układem ma Rosja prawo stworzenia w Bratysławie de-legacji handlowej.

Nowe powołania w Anglii.

Berno, 4 lutego. Mocą królewskiego roz-porządzenia powołali rząd angielski na na-jbliższe miesiące dalsze 6 roczników, a mia-

Rezultat gospodarki leśnej we Włoszech.

Rzym, 4 lutego. Minister rolnictwa i la-sów państwowych złożył ostatnio raport o rezultatach gospodarki w 92 woj. prowincjach włoskich zostało przez służbę leśną zadrze-wionych 27.000 ha, że zbudowano 1500 km. dróg górskich i ścieżek, oraz wzniesiono liczne domy i schroniska górskie.

W szkołach leśniczych hoduje się 58 mi-lionów sadzonek, przyczem oddano 15 mi-lionów sadzonek bezpłatnie.

Ograniczenia żywnościowe w Jugosławii.

Belgrad, 4 lutego. W Banacie kroackim przeprowadzono ostatnio ograniczenia róż-nych środków żywnościowych, a m. in. tłuszczów, zboża, olejów jadalnych, soli, cukru i kawy, jak również nafty. Zapasy prywatne porobione na okres dłuższy jak 6 mies. musiałyby być oddane odpowiednim władzom, a niezgłoszenie tych zapasów po-dlega surowej karze.

Najstarszy Turek.

Jak donoszą z Istanbuhu, najstarszy człowiek Turcji liczy obecnie 152 lata. Fakt ten został stwierdzony na podstawie nie-dawno odbytego spisu ludności w Turcji. Wspomniany starszek żyje w miejscowo-ści Muntaziye i posiada 3 synów, z których każdy liczy ponad 100 lat, oraz parę tuzi-nów wnuków i prawnuków. Każdego dnia odbywa ten turecki patriarcha króciutki spacer.

Towary kolonialne.

Towary kolonialne, do używania któ-rych przyzwyczajaliśmy się, zrosły się z na-szemi potrzebami dnia codziennego do te-go stopnia, że nawet nie zastanawiamy się zazwyczaj, skąd one pochodzą. Nie obcho-dzi nas wcale, że skarby te wyrastają pod promieniami tropikalnego słońca i że na-stępnie są dostarczane nam za pośrednic-twem okrętów.

Łacińskie słowo „colonia“ pochodzi od czasownika „colere“ — to znaczy uprawiać ziemię. Aby zdobyć nową ziemię pod upra-wę, wszystkie niemal narody od najdaw-niejszych czasów zakładały kolonie. Brak pożywienia, przy ustawicznym wzroście ludności, u każdego zdrowego, pełnego sił narodu, stawał się powodem do założenia kolonii. Oprócz kolonii rolniczych zaczęto zakładać czasem kolonie handlowe.

Dziś nie zdajemy sobie już sprawy z te-go, że towary kolonialne w ciągu krótkie-go względnie okresu czasu wprowadziły szereg zmian. I tak ziemniaki, bez których obecnie właściwie nie moglibyśmy żyć, do-stały się do Europy dopiero w roku 1565, do Niemiec w r. 1623, a do Polski w o-casach Jana Sobieskiego. Podobnie zwyczaj palenia tytoniu zakorzenił się dopiero w czasie wojny 30-letniej.

Jeszcze do początku XVI stulecia miód zastępował w Europie cukier. Cukier ten przez długi okres czasu był drogim arty-kulem. Pod koniec XVIII wieku ofiarowa-no Stanisławowi Augustowi, przy przejeź-dzie jego przez pewne miasteczko, głowę cukru. Widocznie jeszcze w tym czasie cukier musiał należeć do rzadkich i cenio-nych artykułów.

Herbatę zaczęto pić w Europie dopie-ro od 1650 roku, kawę od drugiej połowy XVII wieku, a pomarańcza dotarła do nas około połowy XVI stulecia.

ści, ani kompromisu. Jednym słowem do-bry kupiec.

Typ ten staje się wręcz przeważającym w czasie panowania Ludwika Filipa we Francji opierającego się na milionach tych małych lub większych burżujów, i upoda-bniającego się do nich dzięki klasycznemu parasolowi, noszonemu jako pewnego ro-dzaju symbol.

Bo typ ten jest bardzo ostrożny, nie wie czy za chwilę nie będzie padał deszcz, to też woli się zaopatrzyć, nie wie też, czy zima nie będzie ostra, więc woli zrobić przesadny zapas węgla, z którego zresztą nie ustąpi ani kawałka komu innemu, choćby ten zamarł na śmierć.

Wspomina o tym typie egoistycznym i nie widzącym nie poza swojemu własnemu interesami literaturą wszystkich krajów. Piszze o nich Karol Dickens w swoich ponu-rych obrazach z biednych dzielnic Londynu, pisze jako pewnego rodzaju wspom-nienie Zola w swoim „Ventre de Paris“ i całej epopei Rougeon — Macquart'ów, wspomina też w końcu wielki wieszcz Adam Mickiewicz w swoich „Księgach Pielgrzym-stwa“. Jest to zresztą typ ogólnie-europejski: egoistyczny, krótkowzroczny, myślący tylko o sobie, nie rozumiejący czasu i przy-noszonych przez niego zmian, chcący za-trzymać rozwój świata i społeczeństwa w raz uświęconych ramach.

Stany posiadające tych czasów naciaga-ja na siebie koldre jak my to czynimy w czasie mrozów, wkładają na głowę szlaf-mycę, układają się wygodnie na podusz-kach i zasypiają, zamykając uszy i oczy

na wszelkie ewolucje i nie chcąc o nich słyszeć.

I znowu staje się ten stan rzeczy punk-tom wyjścia nowych wstrząsów: rok 1848 t. zw. „Wiosna ludów“ wybuchająca jak wulkan, pękająca jak bomba lub jak paki na wiosnę na drzewach, porusza znowu różne stolice Paryż, Berlin, Budapeszt, Wiedeń, Praga, Rzym i Neapol. Nowe siły, nowi kandydaci do ciepła, nowi ludzie, którzy chcą mieć ognisko domowe docho-dzą do głosu.

Słynny malarz francuski Delacroix, ma-luje wtedy swoje słynne „Barykady“, w których na stosie gruzów, poprzewraca-nych beczek, plotów i wszelkiego rodzaju rumowiska zebranego na ulicy zjawia się jak duch kobiecie, trzymająca w ręku trój-kolorowy sztandar rewolty z czapka frigijską na głowie, przypominającą epokę Ja-kobinów.

Takie dalekie perspektywy ukazują się naszym oczom, gdy dobrze przyjrzymy się kostce węgla i pomyślimy nad tem, jakie siły są w niej zawarte.

Ważne to zagadnienie jak podzielić do-bra doczesne między ludzi i jaką drogą je dzielić, stanowiło we wszystkich religiach i filozofjach świata, jeżeli nie ich punkt wyjścia, to w każdym razie jeden z punk-tów programu. Chrześcijaństwo opierało ten podział na dobroci i dobrowoliem wy-rzeczeniu się: „Łaknącego napoje, głodnego nakarmić, nagiego przyodziać“. A potem nakazuje biednym, aby nie zazdrościli bo-gatym, bogatym zaś, aby dzielili się nad-miarem bogactwa z biednymi.

Tutaj załatwienie tego zagadnienia po-stawione jest na płaszczyźnie serca: żad-nych rozkazów, żadnego przymusu, tylko dobrowolne, harmonijne załatwienie tej sprawy. Oczywiście, że ten pogląd łączy się z przekonaniem o wyrównaniu bólów od-mieszonych na tym padole w innym wymia-rze, czyli, że jeżeli nie stanie się zadość te-mu programowi i ludzie pokrzywdzeni przejdą przez życie pełni cierpienia a stopy ich krwawić będą w kołcach, to jednak o-trzymają po śmierci wyrównanie i nagro-dę za te straty.

Przeciwieństwem tych zasad chrześcijań-skich jest socjalizm, zapatrujący się prak-tycznie na te sprawy i żądający załatwie-nia w drodze ustawy, czyli przymusu. Nie chce on, aby tak ważne zadania społeczne pozostawione były czyjejś dobrej woli. Chce natomiast, aby aparat społeczny funkcjonował według zgóry powziętych przepisów i zgodnie z interesami całego społeczeństwa. Oczywiście, że poglądy te zwalczają się gwałtownie, gdyż tkwi w nich inna dynamika: w pierwszym dynamika na długą metę, w drugim dynamika doraźna, chcąc doczekać się jaknajprędzej rezulta-tów swej pracy.

Wśród huku maszyn, gwizdu samocho-dów i poszumy żelaznych skrzydeł aeropla-nów, chrześcijańska teoria załatwiania tych wiecznych walk o katorię, robi wra-żenie prawie że anachronizmu. Ludzie są tak zaaferowani swoimi sprawami, tak im się spieszy, że nie mają czasu czekać na czyjaś dobrą wolę. W oczach ich każdy inny czło-wiek przestał być t. zw. „bliźnim“, a stał

się „konkurentem“, czyli człowiekiem, któ-ry może ubiec, załatwić coś lepiej i prędzej, niż on sam, jednym słowem zaskodzić.

I z tych też względów, pomijając oczywi-ście bardzo wiele innych, załatwia się te wszystkie zagadnienia dobra materjanego drogą ustawową, kładąc nacisk na moment praktyczny, pozostawiając minimalne miej-sce momentowi dobrej woli.

Wróćmy jeszcze na chwilę do naszego czarnego kawałka węgla i przyjrzyjmy mu się jako temu źródłu siły i vitalności. Po-dobnie jak para wodna skrapla się na wo-dę, woda znowu marznie, następnie znowu taje i powraca w postaci pary do punktu wyjścia, tak też kraja sąły zawarte w wę-glu, jak zresztą w wielu innych dobrach. W piwnicach leży tysiące kalorii, miliony które ogrzewają ludzi, dodają im życiowe-go impetu, pozwalają tworzyć różne dzieła i arcydzieła, pozwalają pracować i myśleć. A myśl ta znowu odkrywa nowe pokłady węgla, tak da capo al fine. Wszystko było-by jaknajlepiej i stanowiłoby tylko cieka-wy proces fizyczny, gdyby tu nie chodziło o ludzi: ale będąc sami ludźmi, odczuwamy ich dole i niedole, bo przypuszczamy, że nas samych może coś podobnego spotkać. Co to długo gadać: całą wojnę obecną fi-zyk nazwałby wojną o kalorie, tak jak ją nazywa polityk wojną światopoglądów. Niestety nie braknie nigdy na świecie rze-czy, o któreby prowadzono wojnę, zmienia-ja się one pozornie, w gruncie rzeczy je-dnak chodzi zawsze o to samo.

Xerez.

Problem „małych porządków”

W odpowiedzi na artykuł, jaki ukazał się dnia 26 stycznia 41 r. w naszym piśmie pt. „Małe porządki” jedna z naszych Czytelniczek przesyła nam poniższą odpowiedź z prośbą o wydrukowanie jej na łamach „Gonca Krakowskiego”.

Trzeba zaznaczyć, że artykuł skierowany jest nie tylko do autora „Małych porządków”, ale do całego „rodu meńskiego”. Zatem poci brzydka, uzbroj się w cierpliwość i pogodę ducha — przeżyjmy uważnie powyższe uwagi, zrób rachunek sumienia z tych „domowych grzeszków”, mając na uwadze dbałość i stały porządek. (Red.).

Kwestia „małych porządków”, poruszona w „Migawkach” jest tak żywotną i istotną, że pobudziła mnie do odpowiedzi Szanownemu Panu, który tak srodo odczuwa swój los „domowego mężczyzny”. Otóż kwestia ta, tylokrrotnie poruszana i ośmieszana na łamach różnych pism przez ród męski, może w mniejszym stopniu była wyśmiewana na forum publiczne przez kobiety, choć w niemniej przykry sposób przez nie odczuwana.

W tem miejscu muszę się zwrócić z apelem do kobiet: o, „kobiety domowe!” Zrzęście się i złazcie się przeciw ogólnej pladze niechlujstwa i niedbalstwa waszych ojców, mężów, braci, synów i t. d. — i walczcie do upadłego z tym brakiem własnego poczucia ład i estetyki, poczucia czystości i schludności w najbliższym swem otoczeniu!

Spytacie jak i czem? Otóż uciecie przede wszystkim synów waszych od najmłodszych lat porządku, porządkowania osobistych rzeczy, książek, zabawek, sprzątanii śmieci po sobie, układania na miejsce wszystkiego i nie wyręczanie syna waszego w tych zajęciach dlatego tylko, że jest chłopcem!

Dlategoż to kobiety potrafiły zdobyć tak trudne dyplomy inżynierów, doktorów, adwokatów, a ród męski miałby być mniej inteligentny, aby potrafił zdobyć umiejętność schludności i utrzymania porządku nie tylko w osobistym ubraniu, ale i w najbliższym otoczeniu?

Czy to będzie ubliżenie dla ojca czy męża, gdy otrzymawszy od ciotki, córki, lub żony ściereczkę pościernia na swoim stole kurz, zestawi w „bezpieczne” miejsce popielnicę, pełną niedopałków, usunie na obojętny stolik szklankę niedopitej herbaty i tym sposobem „umiejętowo” niebezpieczne zakusy „służebnicy domowej”.

Ala nie! Nasi Panowie od dziecka nawykli do tego, że za nich i po nich sprząta „kobieta domowa”. Im to nie przystoi czynić, są wyżsi ponad to. Ale jeśli w kobiecie wpaja się od zarania jej życia własne zamiłowanie do porządkowania, jeśli każdy mężczyzna pragnie mieć za żonę kobietę gospodarną, a tem samem posiadającą w najwyższym stopniu „wadę porządkowania” — jeśli sam uważa, że ogólny „porządek” wyglądu mieszkania usposabia go pogodnie, dając ukojenie nerwom i myślom, to dlaczego sam nie chce zastosować się do ogólnej harmonii, wprowadzając krzyżący dysonans swoim „biurkiem”, na którym „baba z dziećmi” nieraz brakuje?

I wogóle: czy wielu jest dzisiaj przeciętnych mężczyzn, którzyby wiedzieli, gdzie położyć okulary, chustkę do nosa, znaczki na listy, czapkę, krawat, zapalki? Gdyby nie troskliwa ręka „kobiety domowej”, która nieustannie, codziennie, nieustraszenie, dogonnie, tem samem do znużenia, jednostajnym ruchem kładzie wszystko właśnie na swoim miejscu — najczęściej taki pan doktor, profesor, lub urzę-

dnik, nigdyby nie doszedł w porę do miejsca swej pracy!

Jakże jaskrawo przedstawia się właśnie ta kwestia dziś podczas wojny, gdy mieszkania są ściesznione, gdy brak środków na „służebnicę domową”, gdy trzeba zachować czystość małego mieszkania, aby zapewnić domownikom minimum zdrowotności i minimum szans do uniknięcia wszelkich zarasków.

A tymczasem „taki mężczyzna domowy” — pan domu nieprzyzwyczajony do ładu — pakuje swoje mokre palto i swoją zabloną łaskę wprost na stół, na którym się jada, a jeszcze częściej na łóżko i nie troszczy się o los tych rzeczy — ktoś tam posprząta!

Nie zastanawia się nad tem, że, pomimo swojej całej niezaprzeczalnej inteligencji, zamienia się na tę chwilę w „zwierzę domowe”, po którym trzeba sprzątać, bo „samo” nie potrafi.

A ile trudu i serdecznej meki każdodzienniej wkładają w „codzienne porządki” — kobiety domowe, niech będzie dowodem fakt, wzięty z mego najbliższego sąsiedztwa: troskliwy mąż nie uprawiający proceduru

ustawiania piramid pod lampami, — chce ulżyć żonie ofiarował się codziennie sprzątać pokój gościnny. Po paru dniach zapowiedział, że do tego pokoju nie będzie wpuszczał ani gości ani interesantów, gdyż dopiero teraz przkonał się, co to znaczy utrzymać cały pokój w porządku i codziennie sprzątać.

Fakt, nie reklama! I czemu nie zdziwić się kole, że każda z kobiet domowych nie kończy samobójstwem z powodu tych porządków?

„Mężczyzna domowy! — W czasie mojej odpowiedzi dałam sposób praktyczny na pozbycie się z terenu Pańskiego biurka niebezpiecznych rak „kobiet domowych” i życzę Panu, aby ściereczka do kurzu pięknie ozdobiona rączką najmielszą dla pana „kobiety domowej” zawitała do pańskiej szuflady, a ta sama rączka, by miała tylko miły obowiązek usadowienia na biurku bukiecika fiołków, jako dopełnienia zrobionego już przedtem przez pana porządku na „własnym śmieciach”.

Jedną z „kobiet domowych” obecnie „mężczyzna domowy” w roli „służebnicy domowej”.

Estetyka naszych wnętrz.

Kraków, 4 lutego.

Piękno w życiu naszym, to nie tylko piękno niedzielne, które jest na pokaz, piękno przeznaczone dla gości — ale to szare co dzieńne, powszechne, zaczynające się od drobnych szczegółów, słowem piękno dla nas samych. Nie zdajemy sobie sprawy, że właśnie to piękno obejmuje szerokie kręgi, wkraczając w dziedzinę życia moralnego. Życie wewnętrzne, atmosfera, w której żyjemy, kształtuje i urabia nasze wnętrza, stwarza ten specjalny klimat, który towarzyszy naszym zamiarom i pracy.

Człowiek wrażliwy na piękno nie może być zły. W dziedzinie piękna kobieta powinna być twórczynią. Jej ręce powinny stwarzać piękno na codzień, tak bardzo ważne. Przecież osia każdego społeczeństwa jest rodzina, dom. Dom, to ważna rzecz! Nie zapomnijmy, że dom powinien wabić, przyciągać, powinien być przytulny, harmonijny — aby wspomnienie o nim pozostało na całe życie.

Niestety większość naszych domów, to magazyny starych, nikomu niepotrzebnych rzeczy, wstrętna rupiecarnia, odstraszająca swoim widokiem. Niema w takim domu harmonii i spokoju, które to czynniki tak bardzo wpływają na naszą pracę i nasze myśli.

Z urzędzenia wnętrza poznajemy stopień kultury jego właścicieli. Właśnie tu rola kobiety jest wielka.

Mężczyzna tem się nie zajmie, gdyż przezwrotnie jest zajęty dłużej poza domem, a zresztą nie ma tego zamiłowania do porządku, jakie natura dała kobiecie.

Naogół panuje przekonanie, jakoby tylko dom bogaty mógł być przytulny i artystyczny.

„Jest to mylne zapatrywanie, bo nawet mieszkania jednopokojowe mogą być miłe i ze smakiem urządzone, w przeciwieństwie do obszernych mieszkań, które jakże często są urządzone bez gustu i poczucia piękna.

I tu wylania się właśnie tajemnica: brak dostatecznego poczucia piękna.

Jeden pokój, nawet skromnie sytuowanej rodziny, może być pociągający i piękny, jeśli znajdziemy w nim serwetę o oryginalnym rysunku nowoczesnym i dobrze ze smakiem dobranych kolorach, czyste firanki, przesłaniające delikatnie widok

brudnego podwórka, troskliwie pielegnowany kwiat, dopełniający całości i wreszcie kilka oprawnych czysto książek, ułożonych choćby na zwykłym stole.

W takim pokoju będziemy się naprawdę dobrze czuli. Jeżeli wejdziemy natomiast do dużego mieszkania i zobaczymy, jak niegustowna tapeta kłóci się z jaskrawym kilimem, jak kosztowna modna waza została bezmyślnie zestawiona z łowickim pasiakiem, na którym stoi, papierzane pstrę kwiaty panują nam humor i samopoczucie. Wtedy chciałoby się uciekać i głośno krzyczeć...

Kupując jakiś przedmiot powinniśmy się najpierw zastanowić, czy on się nam praktycznie przyda i czy będzie się nadawał do naszego mieszkania. To samo dotyczy poduszki, kilimu; jeżeli nie harmonizują z otoczeniem — nie kupujemy ich. Tapezarię, ołówek, niech raczej mają jedną ładną poduszkę, lub lalkę, aniżeli kilka brzydkich, gryzących się nawzajem. Dom powinien pozostać na całe życie czemś harmonijnym, prawie świętem, powinien pozostać pięknem codziennym.

Naogół kobiety myślą, że piękno jest drogie, że potrzeba na nie dużo pieniędzy. Tymczasem tak nie jest, bo czyż nie lepiej zamiast trzech pokoi mieć jeden, ale urządzony ze smakiem? Zamiast kilku makatek i obrazów niewiadomego pochodzenia mieć choć jeden, ale dobry? Zamiast kilku sukien bez fasonu — mieć dwie, ale elegancie i dobrze skrojone. Przecież niebyło to trudne, aby ograniczyć ilość na korzyść jakości. Możliwe to chyba w każdym domu, trzeba mieć tylko chęć i dobrą wolę.

Każda kobieta może i powinna być piękną, powinna stworzyć sobie tylko ciekawą i odpowiadającą tło. Zależy to od niej samej. Trzeba jednak wiedzieć, że piękne nie przychodzi samo — musi się nad nim popracować, jest trudne, ale daje dużo zadowolenia pogody i radości życia.

Dlatego weźmy się zaraz do roboty, licząc się z tem, aby nie skończyło się na słomianym zapale. Przy współudziale naszych dzieci i małżonka przestawiamy powoli i z rozmysłem poszczególne meble, pamiętając o zapewnieniu wygody, przestrzegając nakazów higieny, troszcząc się o estetyczną piękną całość.

S. J.

KRONIKA

Uruchomienie

zakładu dezynfekcyjnego w Busku.

Kielce, 4 lutego. W celu zapewnienia odpowiedniego stanu sanitarnego ludności powiatu buskiego, urządzono w Busku przy ul. Pińczowskiej nowy zakład dezynfekcyjny.

Jeszcze w lecie 1940 roku wybrano na ten cel pewien budynek żydowski, przebudowano go i urządzono odpowiednio do jego nowego przeznaczenia. Pod koniec grudnia ub. r. prace nad przebudowaniem były już ukończone i nowy zakład zaczął funkcjonować. Składa się on z 4 ubikacji, mianowicie poczekalni, komory dezynfekcyjnej, połączonej z korytarzem z łazienkami natryskowymi, stajnią, stajnią, których ogółem jest dziesięć. Z łazienki przechodzi się do prezbiteria, z której następnie prowadzi drugie wyjście na ulicę.

Nowy zakład dezynfekcyjny stanowi skuteczną ochronę przeciwko wszelkiemu rodzajowi niebezpieczeństwom epidemii w Busku i przyczyni się niewątpliwie do wydatnego podniesienia stanu sanitarnego mieszkańców miasta i powiatu.

Wyróżnienia w straży powiatu jedrzejowskiego.

Jedrzejów, 4 lutego. (Zet). Za wyjątkowo intensywną pracę na niwie pożarniczej, zarząd oddziału powiatowego Związku Str. Poż. w Jedrzejowie przyznał jako nagrody honorowe helmy strażackie oficerskie: pp. Ludwikowi Bankiewiczowi w Jedrzejowie, Bazylemu Nawarro, komendantowi w Jedrzejowie, Romualdowi Kaczkowskiemu, w Włoszczowie, Tadeuszowi Jarockiemu, komendantowi w Seceminie-Chrzastowie, Zygmuntovi Blicharskiemu, komendantowi w Rakowie, Władysławowi Bertmanowi w Wodzisławiu, Leonowi Pasierbińskiemu w Szekocinach, Władysławowi Zdradzie w Moskarczewie i Stefanowi Wiegowski w Sędziszowie.

Ofiara sumiennie spełnionego obowiązku.

Wodzisław, 4 lutego (Zet). W czasie masowego pożaru w Wodzisławiu (pow. Jedrzejów) w październiku roku ubiegłego, uległ niebezpiecznym obrażeniom komendant straży wodzisławskiej, Jan Michalski. Po kilkumiesięcznej chorobie, Michalski zmarł w tych dniach, pozostawiając wśród społeczeństwa miejscowego i straży całego powiatu głęboki żal. Sp. Michalski, jako oficer strażactwa, w ciągu 15-letniej swej pracy, dał się poznać jako dzielny i uczynny strażak.

(Jo) ADRESY APTEK dyżurnujących dzisiaj nocy w Krakowie: Retoryka 1, tel. 130-72; Krakowska 19, tel. 101-21; Długa 88, tel. 173-36; Adolf Hitler Platz 42, telefon 114-27; Florjanska 15, tel. 100-31; Karmelicka 9, tel. 123-83; Dietla 76, tel. 105-30; Zwierzyniecka 7, tel. 124-27; Lubiec 7, tel. 121-82; Plac Zgody 18, tel. 165-54.

(Jo) SAMOBÓJSTWO. W poniedziałek rano przy ul. Straszewskiego 35 popełniła samobójstwo służąca Józefa Gawlik. Zawezwany lekarz Pogotowia Rat. polecił pozostawienie zwłok do dyspozycji komisji sądowo-lekarskiej. Powodu samobójstwa narazie nie ustalono.

WŁADYSŁAW BARCICKI.

WIZYTA

. Powieść współczesna.

9)

I już miał wyjaśnić jej całą sprawę z Jerskim, kiedy Ostrowiecka położyła na jego ustach rękę i przycisnęła ją silnie do nich. Cóż Chalińskiemu pozostało innego do zrobienia, jak odpłacić pani Ostrowieckiej tem samem uczuciem, jakie ona dosyć zresztą niespodziewanie mu okazywała? Człowiek mniej znający życie, mógłby się nieco dziwić temu obrotowi rzeczy, ale Chaliński od pierwszego wejrzenia rozpoznał w pani Ostrowieckiej typ kobiety, który nie licząc się zupełnie z okolicznościami ani formami, starała się zaspokoić każdy swój kaprys. Ale mimo wszystko cingle jeszcze chodząca mu po głowie niezadowolona sprawa tajemniczości wizyty w mieszkaniu Jerskiego. Jak to bywa nieraz w życiu, nie doszło do omówienia tej sprawy. Gdy w kilka godzin później opuszczał Chaliński budynek pani Ostrowieckiej i wyszedł na ulicę, owionęło go chłodne powietrze poranka marcowego. Na dachach domów spoczywał srebrny szron, drzewa parków wyglądały jakby je kto posypał cukrem, jezdnia błyszczała również, a miejscami, gdzie nie było asfaltu tylko zwykła ziemia, przypominała luskowane pieczywo.

Ruch w mieście dopiero co się zaczynał. Tu i ówdzie jechał jakiś wóz lub auto z produktami żywnościowymi, z mlekiem, masłem, jarzynami. Przechodnie byli nie liczni, a za godzinę dopiero miały ruszyć tramwaje. Chaliński szedł powoli, przeżywając jeszcze raz wszystkie wrażenia, które od chwili przyjazdu jego do Warszawy

uderzały w niego jedno po drugim. A więc znów zobaczył w pamięci mieszkanie w Alei Róż, przypomniał sobie ową dziwną kartkę, skreśloną nerwowym piśmem, a potem znów znalazł się w atmosferze zabawy salonów pani Ostrowieckiej. Sam nie wiedział, co sądzić o tem wszystkim, czy być zadowolonym z tego obrotu rzeczy, czy też złościć się na siebie, że jednak nie dotrzymał danego sobie samemu moralnego zobowiązania wyjaśnienia tej ponurej sprawy.

— Eh, to nic nie szkodzi, że się tak stało, wkońcu i tak nie nie poradziłam w tym krótkim czasie. Ostatecznie nie jest stracone i kilka godzin różnicy napewno nie nie zaszkodzi. A teraz muszę się dobrze wyspać, bo inaczej będę przez cały dzień do niczego.

Powoli zbliżał się do Hotelu Europejskiego.

Dyżurny portier przywitał Chalińskiego nieco złośliwym uśmiechem. „Dobry ty!” — zdawało się mówić spojrzenie, „ledwo przyjechał, przebrał się, wyszedł na miasto i wraca nad ranem! No trudno, kiedyś trzeba się zabawić”.

Ledwo Chaliński wszedł do swego pokoju gdy opanowała go taka senność, że w kilku minutach znalazł się w łóżku.

Tymczasem mieszkaniem przy Alei Róż pozostawało w dalszym ciągu bez opieki. Zatrzaśnięte przez Chalińskiego drzwi nie brouły go przed obcymi przybyszami, gdyż można je było łatwo otworzyć jakoż kłamka zewnątrz powolna była każdemu naciśkow.

W czasie kiedy Chaliński smacznie spał w Hotelu Europejskim śniąc o przyszłych milionach i oddając się wypoczynkowi, który tak bardzo mu się należał po ruchowym wieczorze i nocy, wczesnym rankiem, według pojęć panujących w dużych miastach, a między innymi również i w Warszawie, stanął przed drzwiami mieszkania młody człowiek, jakich trzydziestu

kilku lat o wyglądzie eleganckim i lekko zadzwonił do drzwi. Zdawało się, jakby chciał wzbudzić jak najmiększy hałas swoim dzwonkiem, jakby dotknięcie guzika uważał za cześć formalności, której jednak należało dopełnić. Zadzwoniwszy zaczął chwila, a potem ujął silnie kłamkę drzwi: kłamka puściła, gdyż, jak wiemy, drzwi nie były zamknięte. Wszedłszy do mieszkania rozejrzał się w hallu, a następnie wyjął z kieszeni klucz i zamknął drzwi od wewnątrz. Pewnym krokiem podążył następnie do gabinetu pana domu. Gdy stanął przed dużym biurkiem, stojącym tam między dwoma oknami przed dużymi szafami bibliotecznymi, postać jego jakby zamarała w bezruchu. Robił wrażenie człowieka, który ma powziąć ważną decyzję i jeszcze się waha, czy ma dokonać planowanego czynu, czy też nie.

Po chwili namysłu zbliżył się do biurka, zdecydowanym ruchem wyciągnął jedną z bocznych szuflad biurka. W szufladzie było sporo różnych papierów powiązanych sznurkami, a na wierzchu każdej paczki znajdowała się kartka z jakimś napisem. Wyjął jedną z paczek, położył ją na stole, przysunął do biurka krzesło na którym usiadł i rozwiązał sznurek, poczęł przeglądać jeden papier po drugim. Wkońcu, po krótkiej zresztą chwili, wyjął dużą kopertę, położył ją na bok, resztę zaś papierów zawinął starannie znowu w olaczający gruby papier do pakowania związał sznurkiem i włożył zpowrotem na dawne miejsce. Następnie zamknął szufladę, odsunął krzesło, i znowu na chwilę stanął bez ruchu prawie jakby namyślając się nad skutkami swego czynu.

W kilka minut później przeszedł z gabinetu do hallu, otworzył drzwi z klucza, który schował do kieszeni, naciśnął kłamkę i wyszedł z mieszkania.

W pół godziny później młody człowiek znalazł się w jednej z kawiarni na Krakowskim Przedmieściu uczęszczanej zazwyczaj

przez artystów i literatów. Zamówił pół czarnej i nerwowo palił papierosa, przerzucając ostatnie dzienniki, z których jednak rzucił ciągle badawcze spojrzenie na przechodzących gości lokalu.

W pewnej chwili zbliżyła się do jego stolika jakaś młoda przystojna kobieta.

Młody człowiek wstał, ucałował jej rękę i biorąc ją pod ramię podprowadził do stolika.

— Udało się? — zapytała, wpijając swoje oczy badawczo w niego.

— Tak! Tu jest!

— A dalszy ciąg? — spytała.

— Jak ci mówiłem! Jestem jego dalekim krewnym, więc...

— Ale czy masz kogoś, który to robi bez zarzutu? — pytała dalej młoda kobieta.

— Oczywiście! Specjalista! Niejedno już robił...

— No, a w razie niuandania? W razie gdyby się spostrzegł i wyraził wątpliwości?

— Wtedy pozostaje tylko jedna rzecz: zagrozić skandalem! Napewno się go ulekną. Człowiek na tem stanowisku, tak znany, bogaty i t. d. Będzie się wolał z tobą rozstać ale polubownie, bez krzyku i hałasu, normalnie, niż mieć całą prasę i opinię w poruszeniu...

Młoda kobieta zamyśliła się.

— No tak, mniej więcej to się zgadza. Ale uważaj... Jesteś niedoświadczony a w takich rzeczach trzeba być strasznie ostrożnym. A po chwili dodała: więc dziś jeszcze musisz oddać papiery... W to samo miejsce. Dziś o godzinie ósmej kończy się próba... Pamiętaj o tem.

Dała mu znak oczami, że należy skończyć rozmowę i pożegnać się. Położył dwa złote na tacę metalową, na której kelner przyniósł kawę, pożegnał się z nią i wyszedł pierwszy. Po chwili wyszła i ona.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Ogłoszenia handlowe
bez odpowiedzialności redakcji

Ostrzeżenie.

Badając wpływające do nas reklamacje, okazało się, że wielu z Konsumentów nabywało jakieś bezwartościowe nasładownictwa w mniemaniu, że nabywają nasz preparat do podłóg i linoletum „TEMPO“. Ostrzegamy więc naszych Odbiorców i Konsumentów „Tempa“, by nabywając za prawo do podłóg w proszku, zwracali uwagę na opakowanie, na którym prócz nazwy „TEMPO“ winien znajdować się wyraźny napis **Fabryka Przetworów Chemicznych „Dobrolin“ F. A. i G. Pal, Warszawa.**

Kronika żałobna.

(Jer) **Kraków**, 4 lutego. W ostatnich dniach zmarli w Krakowie: **Zucjan Kozłowski**, lat 64; **Janina Zawada**, lat 19; **Helena z Holujów Tomaszewiczowa**, żona optyka, lat 42; **Marja z Spornów Bukowska**, lat 63; **Tadeusz Strycharski**, emerytowany urzędnik szpitala św. Łazarza, lat 70; **Jakób Michno**, obywatel miasta Krakowa, lat 98; **Jan Farkas**, kupiec, lat 60; **Ziemowit Majewski**; **Józef Nowak**; **Józef Baran**; **Józef Aniol**; **Józef Oleksa**; **Józef Kwaśniewski**, obywatel miasta Krakowa, lat 74; z Górskich **Anna Mikulska**, obywatelka Woli Justowskiej, lat 34; **Karolina Ralowa**, emeryt. pracownica Monopoli Tyt., lat 82; **Ludwik Pogorzelski**, b. przedsiębiorca samochodowy, lat 43; z Pauli **Józefa Herzogowa**, lat 87; **Stasia**, córka Jana i Stanisławy Tulejów, lat 2.

(Zet) **MIANOWANIA I PRZENIESIENIA W DUCHOWNIENSTWIE**. Ks. Stanisław Oczkowiec mianowany został proboszczem parafii Cudzymowice; ks. Wacław Radosz, wikariusz z Chęciny, przeniesiony do Pińczowa; ks. wikariusz Józef Rybczyński z Pińczowa do Proszowic; ks. Józef Batuch, wikariusz z Janiny, do Pińczowa i ks. Stanisław Zapart, wikariusz z Pińczowa do Janiny.

(Jo) **WYPADKI NA ULICY**. Na ul. Grodzkiej została potrącona przez samochód Reus Izabela, lat 55, doznając ogólnych kontuzji. Lekarz Pogotowia udzielił jej pierwszej pomocy, poczem skierował do szpitala św. Łazarza.

Dudek Antoni, lat 43, został potrącony przez samochód na ul. Starowińskiej, doznając złamania prawej reki, oraz ran ciętych głowy. Po zaopatrzeniu przez lekarza Pogotowia przewieziono go do szpitala św. Łazarza na oddział chirurgiczny.

Wieczorem wypadł z tramwaju 14-letni chłopak nieznanego nazwiska. W nieprzytomnym stanie przewieziono go Pogotowie Rat. do szpitala.

(Jo) **POŻAR W MIESZKANIU**. W poniedziałek wyjechała Straż Pożarna o godzinie 15.25 na ul. Estery 3, gdzie w rzeczywistości gminy żydowskiej w mieszkaniu na pierwszym piętrze, mieszczącym dawniej bóżnicę, a zajmowanej ostatnio przez uchodźców żydowskich, zapaliły się stare szmaty w czasie nieobecności mieszkańców. Mieszkanie to zostało obecnie opróżnione, a ogień powstał prawdopodobnie przez nieostrożność robotników, którzy przedpołudniem wynosili stamtąd różne przedmioty. Pożar ugaszono.

Z DNIA.

Oj! te zegary!

Prawdziwem nieszcześciem Krakowa jest brak dokładnego czasu. Gdyby ktoś chciał być naprawdę punktualnym, wówczas natrafiłby na problem nie do rozwiązania. Praktykuje się czasem regulowanie zegarków kieszonkowych, według zegarów, umieszczonych na wystawach zegarmistrzów z szumnym napisem „dokładny czas“. W istocie jednak rzeczy zegary te nie są równie miarodajne, a przekonać się może o tem każdy naocznie.

Jeśli bowiem przejdziemy z ul. Florjańskiej na Szewską, spoglądając uważnie na zegary, wystawione na wystawach zegarmistrzów, wówczas okaże się, że spacer ten, który normalnie powinien nam zająć co najwyżej pięć minut, wręcz przeciwnie przetrwał się do „zarobienia“ na czasie. Jeśli bowiem wyszliśmy z ul. Florjańskiej, dajmy na to o godz. 15.30, to na Szewskiej znajdziemy się o godz. 15.28. Innymi słowy — co zegarmistrz, to „dokładny czas“. Nie jest także dobrym informatorem zegar na gmachu głównym poczt, ani też zegary na przystankach tramwajowych, a wszystkie one wykazują poważne różnice. Nie dziwnego zatem, że poszczególne przedsiębiorstwa prowadzą także osobną rachubę czasu, a ich zegary wykazują również znaczne odchylenia.

Ten rozgardzany ma swoją dobrą stronę chyba w tem, że każdy, kto się spóźni, ma łatwą wymówkę i z dużym powodzeniem może się powołać na któryśkolwiek z „dokładnych“ czasów. Ale to niezawsze pomaga, a czasem może poważnie zaszkodzić. Przydałoby się zatem, aby ustalono jeden czas obowiązujący dla Krakowa. Byłby to taki czas krakowski. Przeważnej ilości mieszkańców Krakowa byłoby już zupełnie obojętne, w jakim stosunku czas ten pozostawałby do czasu środkowo-europejskiego, byłoby tylko jeden jedyny na terenie miasta. Ułatwiłoby to znacznie życie, nie tylko w zakresie punktualnego zamknięcia sklepów, ale także i w życiu prywatnym każdej jednostki.

Ceny maksymalne za owoce, jarzyny i drób

Kraków, 4 lutego. **Starosta miejski wydał rozporządzenie o najwyższych cenach za jarzyny, owoce i drób, obowiązujące na targach tygodniowych i w sklepach w czasie od 3-go do 16-go lutego.** Powyższe ceny są maksymalne i nie wolno ich przekraczać, natomiast wolno je obniżać.

Ceny jarzyn od wytwórcy za 100 kg.

Rzodkiew zł. 50.—, kalarepa zł. 30.—, pory (sztuka) zł. 0.15, cebula zł. 60.—, fasola (jasiek) zł. 150.—, pietruszka zł. 60.—, seler zł. 80.—, buraki ćwik. zł. 28.—, marchew cukrowa zł. 35.—, karpiele zł. 15.—, kapusta włoska zł. 35.—, kapusta czerwona zł. 40.—, kapusta biała zł. 25.—, kapusta brukselska zł. 120.—, kapusta kiszona zł. 50.—, czosnek zł. 170.—, chrzan (I sorta) zł. 80.—, chrzan (II sorta) zł. 50.—.

Ceny za owoce i grzyby od wytwórcy.

Grzyby suszone I s. i czapki za 1 kg. 35.— zł., grzyby korzenie i krajane za 1 kg. zł. 20.—.

Ceny jarzyn na placach targowych.

Rzodkiew zł. 0.60, kalarepa zł. 0.35, pory (sztuka) zł. 0.18, cebula zł. 0.70, fasola (jasiek) zł. 1.80, pietruszka zł. 0.70, seler zł. 0.90, buraki ćwik. zł. 0.35, marchew cukr. zł. 0.40, karpiele zł. 0.20, kapusta włoska zł. 0.40, kapusta czerwona zł. 0.45, kapusta biała zł. 0.30, kapusta brukselska zł. 1.40, kapusta kiszona zł. 0.60, czosnek zł. 2.—, chrzan (I s.) zł. 0.90, chrzan (II s.) zł. 0.60.

Ceny za owoce i grzyby na placach targowych.

Cytryna (duża szt.) zł. 0.26, cytryna (mała szt.) zł. 0.20, jabłka deser. zł. 3.30, jabłka kompot. zł. 1.50, grzyby suszone I sorta

(czapki) zł. 40.—, grzyby suszone (korzenie i krajane) zł. 25.—.

Drób bity, nietuczony, oskubany.

Gęsi przeciętnej wagi 3½ kg. za sztukę zł. 10.—, nieskubane zł. 9.—, kury do gotowania za 1 kg. zł. 2.40, kury młode zł. 2.60.

Drób bity, tuczony, skubany.

Gęsi za 1 kg. zł. 4.25, kury do got. za 1 kg. zł. 3.70, kury młode zł. 4.10.

Ceny jarzyn w sklepach.

Rzodkiew zł. 0.65, kalarepa zł. 0.40, pory (sztuka) zł. 0.20, cebula zł. 0.75, fasola (jasiek) zł. 2.—, pietruszka zł. 0.75, seler zł. 1.—, buraki ćwik. zł. 0.40, marchew cukr. zł. 0.45, karpiele zł. 0.22, kapusta włoska zł. 0.45, kapusta czerwona zł. 0.50, kapusta biała zł. 0.35, kapusta brukselska zł. 1.50, kapusta kiszona zł. 0.70, czosnek zł. 2.20, chrzan (I s.) zł. 1.—, chrzan (II s.) zł. 0.65.

Ceny za owoce i grzyby w sklepach.

Cytryna (duża sztuka) zł. 0.26, cytryna (mała sztuka) zł. 0.20, jabłka deserowe zł. 3.30, jabłka kompot. zł. 1.50, grzyby suszone I sorta (czapki) zł. 50.—, grzyby (korzenie i krajane) zł. 30.0.

Drób bity, nietuczony, oskubany.

Gęsi przeciętna waga 3½ kg. za sztukę zł. 10.—, nieskubane zł. 9.—, kury do gotowania za 1 kg. zł. 2.40, kury młode zł. 2.60.

Drób bity, tuczony, oskubany.

Gęsi za 1 kg. zł. 4.25, kury do gotowania za 1 kg. zł. 3.70, kury młode zł. 4.10, nieskubane o 0.50 zł. tańsze na sztuce.

Z Warszawy i okolicy.

Przymus prowadzenia ksiąg handlowych.

Stosownie do zarządzenia władz, wszystkie przedsiębiorstwa branży tekstylnej są zobowiązane do prowadzenia prawidłowej księgowości. Jak się dowiadujemy, organizacje kupieckie, działające na terenie Warszawy, przystąpiły obecnie do organizowania kursów buchaltaryjnych dla kupców tej branży. Niezależnie od tego związku kupieckiego zaangażowały rutynowanych księgowych, którzy są poleceni kupecom i ustalane są wynagrodzenia za ich czynności za

pośrednictwem związku. Obecnie więc wszyscy zainteresowani kupecy przy korzystaniu z usług licznie zgłaszających się do nich buchaltarów, mają możliwość zaangażowania istotnie fachowych sił, posiadających odpowiednie kwalifikacje, bez narażenia się, jak poprzednio, na różnego rodzaju przykrości i niespodzianki.

Działalność instytucji pieniężno-kredytowych.

Mimo ciężkich warunków życia gospodar

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Obwieszczenie

Stadthauptmann'a

dotyczy: naprawy przewodów wodociagowych i kanaliowych.

Właściciele nieruchomości wzgl. ich pełnomocnicy winni w terminie do 10 lutego 1941 zarządzić naprawę uszkodzeń spowodowanych mrozami i innymi przyczynami w instalacjach wodociagowych i kanaliowych, szczególnie w ustępach splukiwanych.

Dla uniknięcia chorób zakaźnych należy przedewszystkiem oczyścić ustępy splukiwane i podwórza.

W razie nieusunięcia wymienionych uszkodzeń w oznaczonym terminie, roboty zostaną wykonane z urzędu z nałożeniem kar do 1.000 zł., w razie nieściągalności, aresztu do 3 miesięcy.

Kraków, dnia 29 stycznia 1941.

Der Stadthauptmann
podp. S c h m i d.

609k

Obwieszczenie

Stadthauptmann'a

dotyczy: kanałów ulicznych.

Na zasadzie rozp. z 13. VII. 1934 o usuwaniu nieczystości i wód opadowych w m. Krakowie, M. Wodociagi i Kanalizacja podają do wiadomości, że następujące nowe kanały uliczne oddane zostały do użytku publicznego.

1) w ul. Mogińskiej, od domu nr. 71 w kierunku ul. Cystersów — na długości 60 m;
2) w ul. Przełęcz, od ul. Podskale do ul. Łagiewnickiej;
3) w ul. Łagiewnickiej, od ul. Przełęcz do domu nr. 20.

Zwracam uwagę, że wszystkie przyległe zabudowane nieruchomości muszą być w przeciągu roku skanalizowane i przyłączone do nowego przewodu kanaliowego.

Kraków, dnia 29 stycznia 1941.

Der Stadthauptmann
podp. S c h m i d.

608k

Sygn. akt. III. Km. 148/39/3.

OBWIESZCZENIE O I. LICYTACJI.

Wierzyciel Komunalna Kasa Oszczędności w Tarnowie, Działek Bryg Franciszek i Wiktor z Kalucy Grogowa w Rzędzine, Komornik Sądu Grodzkiego w Tarnowie rewiru III, urzędujący w Tarnowie przy ul. Komarskiego 16, na zasadzie art. 679 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 28 marca 1941 r. o godzinie 11 rano w sali posiedzeń Sądu Grodzkiego w Tarnowie Nr. 46 odbędzie się sprzedaż z Publicznej Licytacji Nieruchomości Lw. 46 i 197 ks. gr. gm. kat. Rzędzin, składającej się z par. gr. Lw. 46/888/1, 839/1, 840, 844/1, 844/5, 844/7, 845/2, 846, 847/184/1, Lw. 197/841, 842, 843, 1495, 1496. Na real. Lw. 46, na par. hnd. l. 120, stoi dom drewniany bez dachu, stary sprężynki. 2) Budynek

drewniany, kryty dachówką, składający się z dwóch części — w jednej części się obora, w drugiej rozdał stodołę. Budynek zniszczony. Studni brak, cegła nieogrodzona, położonej w Rzędzine powiecie tarnowskim województwie krakowskim, obejmującej powierzchnię 1) Lw. 46, 5 ha 5 a 80 m², — 2) Lw. 197, 2 ha 2 a 1 m², która stanowi własność Lw. 46 w całości, zaś Lw. 197 w połowie działników. Powyższe nieruchomości zostały oszacowane na sumę zł. ad 1) 8.542.80, ad 2) zł. 624.32. Sprzedaż rozpocznie się od ceny wywołania, tj. od kwoty ad 1) zł. 8.407.10 ad 2) zł. 468.24. Licytant przystępujący do przetargu powinien złożyć rekoimie w gotówkę w kwocie 1) zł. 854.30, 2) zł. 62.50, oraz przedłożyć zezwolenie odnośnego Starostwa na kupno. W ciągu ostatnich 2-ech tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomości w dniu powszednie od godziny 8-mej do 18-tej, zaś akta postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Tarnowie,
rewiru III.

611k

Dnia 21 listopada 1940.

Sygn. akt. III. Km. 563/39/3.

OBWIESZCZENIE O I. LICYTACJI.

Wierzyciel Komunalna Kasa Oszczędności w Tarnowie, przez Dr. J. Janię w Tarnowie, Działek Ramin Wawrzyniec w Tarnowie, ul. Słoneczna, Komornik Sądu Grodzkiego w Tarnowie, rewiru III, urzędujący w Tarnowie przy ul. Komarskiego 16, na zasadzie art. 679 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 28 marca 1941 r. o godzinie 11.30 rano w sali posiedzeń Sądu Grodzkiego w Tarnowie Nr. 46 odbędzie się sprzedaż z Publicznej Licytacji Nieruchomości Lw. 626 ks. gr. gm. kat. Grabówka, składającej się z par. l. 694/1 i 440. Na real. Lw. 626 na par. bud. l. 440 stoi dom murowany, dachówka kryty nie podpiwniczony. Budynek obejmuje środkiem sieni, która dzieli budynek na dwie połowy, z których obie obejmują po 2 pokoje z kuchnią. W mieszkaniach piece kaflowe, podłogi miękkie. W sieni podłoga betonowa. Budynek bez urządzeń jak: elektrycznych, wodociagowych i kanalizacyjnych. W podwórzu stoją komórki i klozety drewniane. Reszta parceli stanowi ogród łącznie z par. l. 694/11, położonej w Tarnowie, ulica Słoneczna w powiecie tarnowskim, województwie krakowskim, obejmującej powierzchnię 704 m², która stanowi własność działnika w całości. Powyższa nieruchomość została oszacowana na sumę zł. 20.480.—. Sprzedaż rozpocznie się od ceny wywołania tj. od kwoty zł. 15.360.—. Licytant przystępujący do przetargu, powinien złożyć rekoimie w gotówkę w kwocie 2.048.— oraz przedłożyć zezwolenie odnośnego Starostwa na kupno. W ciągu ostatnich 2-ech tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomości w dniu powszednie od godziny 8-jej do 18-jej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Tarnowie,
rewiru III.

610k

Co grają w kinach?

Kino WANDA św. Gertrudy 5

wyświetla do czwartku, dn 6 lutego, br.
film p. t.:

Człowiek na bezdrezach

W rolach głównych:

Hilde WEISSNER — Hilde SESSAK
Peter VOSS — Gustaw WALDAU

eze zaczyna powoli wracać na normalne tory. Świadczy o tem fakt, że Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Warszawskiego zdołała wypłacić do końca roku ubiegłego 7.276.984 zł., oraz 1.068.918 zł. na wypłaty znaczące dla specjalnie zezwolniami władzy nadzorczej. Wpłaty na nowe wkłady i lokaty za ubiegły rok wyniosły około 40.000.000 złotych, z czego wypłacono ponad 31 milionów. Począwszy od dnia 1 stycznia b. r. nowe wkłady są oprocentowane.

Pozostawiła dziecko uciekając z Warszawy.

Jeszcze podczas działań wojennych, niejaka Marja Józwiakowa, opuszczając Warszawę, pozostawiła swoją półroczną córeczkę w mieszkaniu Józefa Sieka, przy ul. Zabkowskiej 2.

Siek, znajdujący się obecnie w krytycznych warunkach materialnych, zwraca się tą drogą do Józwiakowej o zabranie dziecka, w przeciwnym bowiem razie zmuszony będzie oddać je do domu wychowawczego im. ks. Boduena.

Ujęcie szajki złodziejskiej.

Już od dłuższego czasu grasowała w śródmieściu Warszawy szajka złodziei, których specjalnością było okradanie wystaw sklepowych, po uprzednim wycięciu otworu w szybach. Po dłuższej obserwacji policja zlikwidowała wreszcie szajkę, składającą się z ośmiu młodocianych przestępców, w wieku od 13—15 lat. Podczas rewizji w mieszkaniach policja znalazła wiele rzeczy, pochodzących z kradzieży, jak np. lornetki, zegarki, aparat fotograficzny, kindżał, rozpylacze fryzjerskie itp. Wszyscy zatrzymani będą odpowiadali przed sądem.

Dokonując „rewizji“ okradali mieszkanie.

Do mieszkanki Wandy Nowickiej przy ul. Kozielskiej w Warszawie przyszedł trzech mężczyzn, podając się za urzędników. Dokonali oni szczegółowej rewizji w całym mieszkaniu, a po ich wyjściu Nowicka stwierdziła brak platerowanych nakryć stołowych oraz pewnej ilości wełny, ogólnej wartości 500 złotych. Poszkodowana na zawiadomiła o kradzieży policję. Zaznaczyć należy, że na terenie Żoliborza dokonano już kilku podobnych kradzieży.

Zatrucie dwójga starców gazem.

Zamieszkali przy ul. Kwiatowej w Warszawie małżonkowie Marcinkowscy 70-letni Konstanci i 70-letnia Barbara, wskutek własnej nieostrożności zatruli się gazem świetlnym. Oboje zatrutych starszków lekarz pogotowia przewiózł w stanie ciężkim do szpitala.

Zblakana kula.

Przy ul. Tatarskiej, koło cmentarza Powązkowskiego w Warszawie, został postrzelony w brzuch zblakana kula 15-letni Stanisław Unkiejew. Nieszczęśliwego chłopca przewieziono do szpitala Wolskiego.

50 wypadków kradzieży prądu w Warszawie.

Kontrola elektrowni stwierdziła w okresie od 1 do 24 stycznia br. aż 50 wypadków kradzieży prądu elektrycznego. Sposobów kradzieży prądu jest zbyt wiele, by je tu wyliczać pojedynczo, istota ich jednak jest korzystanie z prądu niezmiernego przez licznik. Prowadzone systematycznie przez elektrownie badania kont odbiorców, naprowadza w licznych wypadkach na ślad przestępstwa przez ujawnienie rażących skoków zużycia prądu. Poza tem wiele kradzieży wykrywają lotne kontrole funkcjonariuszów elektrowni, przeprowadzających badania instalacji w różnych dzielnicach miasta. O każdym wypadku kradzieży prądu elektrownia kieruje sprawę do sądu i to zarówno przeciwko bezpośrednim sprawcom kradzieży, jak i pomocnikom (elektrotechnikom, wykonującym urządzenia umożliwiają kradzież).

WESOŁY KĄCIK.

Pani, jadąc w łódce przez głęboką rzekę, pyta przewoźnika:

— Czy wam nikt nie zginął?

Przewoźnik: — Nigdy! Choć niejedną z łódki wypadł i utonął, tośmy go zawsze znaleźli, choć i kilka dni szukać przyszło.

Wróżka do młodej pani, która przyszła do niej po rade:

— Będiesz pani miała męża przystojnego, bogatego i dobrego...

— Dziękuję za wróżbę — odpowiada przybyła — ale proszę mi powiedzieć, jak się mam pozbyć złego męża, którego mam teraz?

Panna A: — Postanowiłam sobie nie wychodzić zamaż dopóki nie będę miała 30 lat.

Panna B: — A ja zaś powiedziałam sobie, że nie będę miała 30 lat, póki nie wyjdę zamaż.

— Kasjerzy uciekają nieraz z kasą szefa. Kasjerki jednak gorzej robią, bo zabierają szefa i pieniądze.

Pewien szczupły pan ofiarował robotnikowi 30 gr. napitku ze słowami:

— Wypij kieliszek wódki na moje zdrowie.

Robotnik: — Pan tak źle wygląda, że jeden kieliszek nie wiele mu pomoże...

Maż, wracając z polowania, oddaje żonie pięknego zająca, a ona po chwili:

— Dobrze, żeś go już upolował, bo zaczął śmiedzieć.

Wolne
posady

AKWIZYTORZY
zdolni potrzebni.
W Warszawie i
na prowincji.
Sprzedaż baterii,
latarek elektrycz-
nych. Zgłoszenia:
Tyma J. Solarzski
w G. W. Płakowski
g. 11. 445k

**MASZYNISTA
DRAKARSKI**
do druków wielo-
barwnych, pierw-
szorzędny fachow-
wiec, potrzebny
wraz z Zgłoszenia
Goniec Krakowski
Kraków, Zwierzyn-
ska 30. 4099

PRZYJMĘ
chłopca do posy-
łek. Przechowy-
wanie, Rowerzy,
Kraków, Zwierzyn-
ska 30. 4234

DZIEWCZYNA
młoda, do wszyst-
kiego, potrzebna.
Miodowa 51, m. 8.
4244

DOCHODZĄCA
(tylko zawodowa)
dobrze gotująca,
uczciwa, potrze-
bna zaraz, —
ul. Moniuszki 4,
m. 5 (Osiedle).
4315

PIELĘGNIARKI
kwalifikowane
do niemowlęcia
poszukuje. Zgło-
szenia tylko z re-
ferencjami: Jaro-
szynska, Minoga,
pocztą Skala-Oj-
cowska. 4313

POWAŻNE
Wydaństwo
przyniesie solid-
nych kilka Pań
i Panów, jako
sprzedawców. Za-
robek pewny, —
praca stała. War-
szawa, ul. Wiejs-
ka 20, m. 8.
599k

AKWIZYTORZY
ogłoszeniowi po-
trebni (kaucja).
MAJEWSKI
Wszystkich Świę-
tych 8. 4310

POTRZEBNA
zaraz służąca —
głównie, znająca
gospodarstwo, o-
bowiazkowo świa-
dectwa. Kraków,
Starowińska 6 —
m. 4. Zgłoszenia:
14-16. 4277

SŁUŻĄCA
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

GORCA
inkasanta (tki) —
wyrazny charak-
ter pisma, od lut
17 do 24, możli-
wie z rowerem —
poszukujemy
w każdej większej
miejscowości.
Praca stała. Gwa-
rancja 250 zło-
tych obowiązo-
wa. Zgłoszenia
szczegółowe. Of-
erty: 2921 Ruch —
Warszawa, Jero-
zolimskie 32.
601k

**PRZEDSTAWI-
CIELE**
posiadający sto-
sunki, inicjaty-
wę, poszukiwani.
Praca ciekawa, —
lekka, stała. Pen-
sja, prowizja. Kau-
cja 250 zł. Zgło-
szenia do Ruchu,
Warszawa, Jero-
zolimskie 32, pod
Nr. 2920.
602k

POTRZEBNA
dochodząca do
dziecka: Sienkie-
wicz 19, sutere-
na. 4243

CHŁOPCÓW
do nauki kotlar-
stwa przyjmie.
— Zgłoszenia od 8
do 10: Kraków,
Łagiewnicka 48.
4333

DWÓCH
mechaników do
maszyn do pisa-
nia poszukuje fir-
ma Rottler i Mi-
starek, Kraków —
Adolf Hitler-Platz
22. 623k

POSZUKUJE
się lekarzy lub
lekarza-dentysty,
pragnących ob-
jąć posadę w za-
kładzie dentysty-
cznym na prowincji.
„Austerlów“
Józef, — Nowy
Sącz, Sobieskiego
22. 617k

Posad
poszukują

RUTYNOWANA
kucharka poszu-
kuje odpowied-
niej pracy. Go-
niec Krakowski,
Kraków, „Nr. 4239“.
4239

URZĘDNIK
znajomość orga-
nizacji pracy, —
KALKULACJI,
kosztów, buchal-
terii, niemieckiej
możliwy — szuka
odpowiedniej pra-
cy. — Zgłoszenia:
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr. 4104“.
4104

KAWALER
urzędnik prywat-
ny, szuka posady
za życie. Zgło-
szenia: Goniec Kra-
kowski, Kraków,
„Nr. 4255“.
4255

**DENTYSTYCZ-
NY**
technik operaty-
wny, szuka pracy.
Zgłoszenia: Go-
niec Krakowski,
Kraków, „Nr. 4256“.
4256

PRZYJMĘ
obsługę na cały
dzień. Wiadomość
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr. 4336“.
4336

GOSPODYNIA
kucharka, z kilku
nastu letnią prak-
tyką, znająca
wykwintną kuch-
nię, przyjmie po-
sadę u kultural-
nych ludzi. Znam
szczie. Najchę-
tniej w Krakowie.
Zgłoszenia: Go-
niec Krakowski,
Kraków — „Nr. 4264“.
4264

FRYZJER
męski, dobry pra-
cownik poszuki-
wa posady. Zgło-
szenia: Goniec Kra-
kowski, Kraków,
„Nr. 4271“.
4271

POMDRZANIN
w starszym wie-
ku, zawodowy rol-
nik, szuka posady
jako samo-
dzielny wiodar
na gospodarstwie
lub majątku. —
Marekiewicz, Ape-
ski, Nowy Sącz,
Dworcowa 5.
616k

KUPNO
nieruchomości
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POSZUKUJE
się do sprzedania
z. dobrem gotowa-
niem, przyjmie
się zaraz. Zgło-
szenia: Krowod-
ska 68, mieszka-
nie 4, od godz. 7
do 8 wieczorem.
4282

POTRZEBUJE-
MY ZARAZ:

futer, lisów żół-
tych, srebrnych
kolierzy, ubrau-
swetrow, ragla,
nów, palt, su-
kien damskich —
kilimów, dywa-
nów. Komis.
Adolf Hitler-Platz
12. TEL. 143-13.
4320

AKORDEON
kupię. Opisać, po-
dać cenę. Goniec
Krakowski, Kra-
ków „Nr. 4321“.
4321

KUPIJE
wszelkie znaczki
pocztowe: „Fila-
telii“ Kraków —
Długa 14. 4335

KUPIJE
pięknego lisa sre-
brnego lub nie-
bieskiego. Zgło-
szenia: Goniec Kra-
kowski, Kraków,
„Nr. 4341“.
4341

BLACHY
alpakowej 2 m x
70 cm, oraz Tebe
kupię. — Goniec
Krakowski, Kra-
ków „Nr. 4307“.
4307

KUPIJE
wszelką używaną
garderobę. Dietla
9, m. 17. 4397

BIURKO
męskie w do-
brym stanie ku-
pię okazanie. O-
ferty: Goniec
Krakowski, Kra-
ków „Nr. 4253“.
4253

POSZUKUJEMY
urządzenia tarta-
cznego: lokomobi-
li 50 PS, gatr
500 lub 600 szyb-
kobiętnego, cyr-
kularki, heblarki
itp. Oferty: Go-
niec Krakowski,
Kraków — „Nr. 604k“.
604k

STÓŁ
RYSKOWY
maszynę do licze-
nia, meble i ur-
ządzenia biuro-
we w dobrym
stanie zaraz ku-
pię. Zgłoszenia
pod Nr tel. 211-03
4261

KUPIJE
krowe młode wy-
boko mleczną —
cielną. Sukiwice
post. rest. Ewa.
4257

FILATELISTOM
uzupełnia kup-
com komisji wy-
sła: „Mundus“.
Adolf Hitler-Platz
37. 3265

DYWAN
PERSKIE
ZYWIECKIE
oraz kilimy ku-
pię za gotówkę.
Halpern, Poselska
18. 3703

„SINGERA“
maszynę kupię na
techniczny. Of-
erty: Goniec Krak.
Kraków — „Nr. 4112“.
4112

KUPIJE
okazujący garni-
tur klubowy w do-
brym stanie. —
Wiadomość: ul.
św. Marka 22 —
dozorca. 4114

GARDEROBE
używana w każ-
dym stanie ku-
pię, na żądanie
przychodzą do do-
mu: Józefa 22 —
sklep narożny. 4131

MEBLE
nżywane miesz-
kaniowe, biurowe
kupujemy. — pla-
cimy gotówką.
Hala Meblowa —
sklep Grodzka 59.
4201

PIANINO
fortepian krótki
kupi użennica.
Zgłoszenia: Go-
niec Krakowski,
Kraków — „Nr. 4209“.
4209

**POTRZEBUJE-
MY**
zaraz ubrania, pla-
szyć kilimów. —
„KOMIS“ PLAC
DOMINIKAŃSKI 4.
4218

GARDEROBE
bieliznę kupię
na żądanie przy-
chodzę do domu,
placę dobrze.
Wolnica 11/2 —
w podwórzu. 4130

MASZYNE
do liczenia marki
„Dalton“, używa-
na, w dobrym
stanie, kupi Za-
rząd Gminy Brze-
panów, pow. Brze-
sko. 4241

KUPIJE
używane maszy-
ny motory, żela-
zo. Kraków, Kra-
kusa 32 „Zelazo“.
3741

KUPIJE
używane maszy-
ny motory, żela-
zo. Kraków, Kra-
kusa 32 „Zelazo“.
3741

KUPIJE
używane maszy-
ny motory, żela-
zo. Kraków, Kra-
kusa 32 „Zelazo“.
3741

KUPIJE
używane maszy-
ny motory, żela-
zo. Kraków, Kra-
kusa 32 „Zelazo“.
3741

KUPIJE
używane maszy-
ny motory, żela-
zo. Kraków, Kra-
kusa 32 „Zelazo“.
3741

KUPIJE
używane maszy-
ny motory, żela-
zo. Kraków, Kra-
kusa 32 „Zelazo“.
3741

KUPIJE
używane maszy-
ny motory, żela-
zo. Kraków, Kra-
kusa 32 „Zelazo“.
3741

KUPIJE
używane maszy-
ny motory, żela-
zo. Kraków, Kra-
kusa 32 „Zelazo“.
3741

GARDEROBE

bieliznę, obuwie
kupię. Placę za-
raz. — Tramwaj
zwarcom. STA-
ROWIŃSKA 90,
sklep. 4132

MOTOCYKL
„Moj“ lub setka
dobry stan, kupię
Zgłoszenia: Go-
niec Krak. Kra-
ków „Nr. 3229“.
4229

KUPIE
większą ilość
GALANTERJI
damskiej i mę-
skiej NIE podle-
gającej kartkom,
wprost z fabryki,
względnie hurto-
wni. Zgłoszenia
zastępców, cen-
ni, oferty upra-
sza: Skład Bła-
watów i Galante-
rii, Szewska 23.
4238

KUPIJE
dla aptek, zło-
tników, labora-
torium, handlu,
przemysłu dostar-
ca. „CENTRALA
WAG“, Kraków,
Grodzka 15 (daw-
niej Wiślna 2).
3782

OBACZKI
zegarek lub in-
ny wartościowy
przedmiot kupię.
Grodzka 5 oficy-
ny. I piętro. 4214

SPRZEDAŻ
nieruchomości
KAMIENICE,
domy, wille, go-
spodarstwa, par-
cele każdej wiel-
kości sprzedaje **BIU-
RO „WAWEL“**,
Kraków, Grodzka
60, II piętro. 3966

DOM
drenowany ze skle-
pem (Rzeżawa)
koło Bochni, ce-
na 5.000; dom mu-
rowany, solidny,
4 pokoje, 18.000;
parcele willowa
280 sążni, okazyl-
nie 11.000, sprze-
da: Kraków-Pod-
górze, Kalwaryj-
ska 27, II piętro
Grzywacz Andrzej
3600

DOMEK
drenowany 2 ubi-
kacje — Kraków,
bez pośrednictwa
sprzedam — 8 tyś.
Goniec Krakowski,
Kraków, „Nr. 4236“.
4236

ZAKOPANE
Wille murowana,
8-pokojowa, pier-
wszorządne poło-
żenie, sprzedam
bez pośrednictwa
za 50.000 zł. —
Zgłoszenia: Go-
niec Krak. Kra-
ków, „Nr. 3752“.
3752

SPRZEDAŻ
bez pośrednictwa
1/4 część kamienio-
wy, czteropiętro-
wej, superkomfor-
towej, pierwszo-
rzedna dzielnica.
Główna 60.000, reszta
długotermini-
nowy. Zgłoszenia:
Goniec Krakowski,
Kraków „Nr. 4330“.
4330

PARCELE
uzbrojona, duża,
dzielnica willowa
25.000. Parcele
trzydziestuśmian-
10.000. Dwustuśm-
ianowa 7.000 —
sprzeda „Lokata“
Kraków, Łobzow-
ska 4. 4295

DOMEK
jednorodzinny,
nowomurowany,
ogród, 15.000. —
Dom nowy 4 ubi-
kacje ogród, —
przy stacji Pro-
kocim 25.000 —
sprzeda „Lokata“
Kraków, Łobzow-
ska 4. 4295

DOM
9 ubikacji z o-
gródem, okazyl-
nie. Dom 3 poko-
je kuchnia z o-
gródem 3/4 mor-
ga do parcelacji
32.000, sprzeda
biuro „Własna
Strzecha“ Kraków
Adolf Hitler-Platz
10. 4293

SPRZEDAŻ
Royal nowy wa-
likowy. Under-
wood biurowy —
Starowińska 28/24.
4316

FORTEPIAN
WIRTHA
krótki, — piękny
ton, sprzedam:
Długa 29/2. 4119

MASZYNE
„Singera“ gabine-
tową prawie no-
wą sprzedam —
Debniki, Rynek
4/5. 4276

SPRZEDAM

ubrania, płaszcze,
futry, firanki,
kapy, prześciera-
dla, koldry i in-
ne rzeczy. Sklep
Kupna i Sprzeda
Zy, św. Krzyża 7
4318

SPRZEDAJEMY
TANIO
bez kartek futra-
lisów, ubrania —
palta, raglany, ki-
limy, dywany —
oraz wszelkie —
sprzedamy domowi-
„Komis“.
Adolf Hitler-Platz
12. TEL. 143-13.
4319

2 DYWANIKI
prawie nowe, ser-
wis na ciasto ta-
nio sprzedam: —
Krakusa 20/9. 4111

WAGI
dla aptek, zło-
tników, labora-
torium, handlu,
przemysłu dostar-
ca. „CENTRALA
WAG“, Kraków,
Grodzka 15 (daw-
niej Wiślna 2).
3782

DO
sprzedaży: 1 kom-
binowana kuch-
nia gazowa na
gaz i węgiel (Jun-
kers), 1 maszyną
do dzielenia ci-
asta, i waga pie-
karska, 1 maszy-
na do pisania
(Rex Visible) —
Kraków, ul. Die-
tla 61/9. 4245

UBRANIE
męskie brązowe,
mało używane,
wzrost 174 do
sprzedaży: Chło-
pickiego 1, m. 6,
od 16-18. 4247

SPRZEDAM
Harmonie piano
z. z regimem,
120 basów, marki
Horner, Liman-
owskiego 33, m. 2.
4292

MASZYNA
do szycia w do-
brym stanie oka-
zanie do sprze-
dania. Felicjanek
17-8. 4251

ELEKTRYCZNE
PIECE
KUCHENKI
żelazka, lampy
biurowe, kolby,
grzałki, suszarki
fryzjerskie, na-
grzewacze, prze-
wodny, oporniki,
kable olowane,
wentylatory. —
Jednocześnie wy-
konujemy insta-
lacje elektryczne
oraz wszelkie na-
prawy: „Świątło-
motor“, św. Jana
13. 4181

OBRAZIARKI
do metalu, stru-
garki, dłutowni-
ce Shaping, re-
wolwerówki, pra-
cy do metalu,
bakelitu, pity do
metal, szlifarki
taśmowe i płasz-
czyzniane, nożyce
do blachy, „ma-
dła, dziurkarki o
raz obrabiarki do
drzewa frezarki,
łaskowki, waba-
łdówki, cyrkular-
ki, tokarki sprze-
daje Inż. Macie-
jewski, Kraków,
Żłak 20/3, telefon
231-79. 4312

MASZYNY
do pisania, kasy
kontrolne dostar-
cza Juliusz He-
cker — Kraków
Wiślna 6. 3785

SYPIALNIE
tanio poleca: Ma-
gazyń Mebli, —
Kopernika 8. 3387

LISY
srebrne, niebie-
skie, krzyżaki —
peletryni, Futro
zrebowe francuskie
tanie sprzedaje:
GRODZKA 42.
4346

SYPIALNIE
tanie poleca: Ma-
gazyń Mebli, —
Kopernika 8. 3387

LISY
srebrne, niebie-
skie, krzyżaki —
peletryni, Futro
zrebowe francuskie
tanie sprzedaje:
GRODZKA 42.
4346

SYPIALNIE
tanie poleca: Ma-
gazyń Mebli, —
Kopernika 8. 3387

LISY
srebrne, niebie-
skie, krzyżaki —
peletryni, Futro
zrebowe francuskie
tanie sprzedaje:
GRODZKA 42.
4346

SYPIALNIE
tanie poleca: Ma-
gazyń Mebli, —
Kopernika 8. 3387